

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17 52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 104. 1944. május 9 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Debreczenben a Széchenyi, Simonffy, József kir. herceg, Hatvan utcákba és mellékutcaiba költöztetik össze a zsidókat -- A polgármester hirdetőment adott ki a zsidók elhelyezéséhez szükséges utcák és területek kijelölésével kapcsolatban

A PRUTH ÉS MOLDVA KÖZÖTT MEGHIUSULT A SZOVJET OFFENZÍVÁJA

Szebasztopol előtt nagy erővel támad a szovjet -- Német csatarepülőgépek újfajta lövegekkel pusztítják az orosz páncélosokat -- Újabb angolszász terrortámadás Berlin és Bukarest ellen Svédország az amerikai nyomás ellenére is kitarthat semlegessége mellett

AZ ÚJ HÉT KEZDETÉN AZ EURÓPAI HADIHELYZETET KÉT TÉNY JELLEMZI. Először az, hogy a szovjetnek a Pruth és Moldva közötti nagy támadó vállalkozásai után a keleti arcvonalon az aktivitás ismét ellanyhult, másodsor az, hogy az amerikai bombázókötleteknek most a nap-pali támadásokhoz is szükségük van az alacsony felhőzet védelmére, holott hetekkel ezelőtt még azt hitték, hogy Európa nyugai és középső részei relett támadásait napközben jó látási viszonyok között hajthatják végre.

A német főváros katonai körjei-
ben úgy látják, hogy a keleti arcvonalon a harcok tevékenység időnkénti visszaesése lényegében azokra a rendkívül súlyos veszteségekre vezethető vissza, amelyeket a szovjet mindenütt elszenvedett, ahol összefogott erőkkel keskeny arcvonalzakaszon átörri remélt. A német siker kétségte-
lenül részben a páncélosok elleni új harcokra vezethető vissza. A szovjet páncélosok szétverésében meglepően nagy részük van az e célra szolgáló különleges német lövegeknek, különösen az új mintájú csatarepülőgépeknek, amelyek újfajta lövegekkel vannak felfegyverzve a páncélosok elleni harcra.

A legutóbbi napok folyamán megváltozott a légi háború képe is. Az angolok és amerikaiak tekintettel a súlyos veszteségekre, nap-pali támadásaikban új taktikára tértek át. Ez a taktika egyre jobban hasonlít ahhoz, amelyet már több mint fél évtizede követnek az éjszakai légi támadásaikban. Újabb nap-pali támadásaikban is zárt felhőtakró mögött keresnek védelmet, hogy ily módon kivonják magukat az erős vadászvédelem és léghátrítás alól.

SORRA TAGADJÁK MEG BENEST A CSEH ÉS SZLOVÁK EMIGRÁNSOK, különösen azóta, hogy ki akarja szolgáltatni Csehországot a szovjetnek. A prágai lapok vezető helyen foglalkoznak Ossusky volt párisi csehszlovák követ könyvével, amely „Az igazság győze” címmel a közelmúltban jelent meg Londonban. A volt csehszlovák diplomata, aki tudvalevően szlovák származású és az édes Benes ellen, akiről azt állítja, zott, könyvében éles támadást intéz Beres ellen, akiről azt állítja, a hatalmat és törvénytelenül ne-

vezi magát a csehszlovák köztársaság elnökének, mert 1938 október 5-én saját akaratából és önszántából mondott le a csehszlovák köztársaság elnöki méltóságáról. A japok kivonatolva közlik a könyv ama részét, amelyben Ossusky felsorolja azokat a fontos körülményeket és bizonyítékokat, amelyek mind amellelt szólnak, hogy Benes egyáltalában nem elnök a különben sem létező államnak.

FJEDOR GUSEV LONDONI SZOVJET NAGYKÖVET az angol hírszolgálati iroda szerint a napokban egészen különleges tervvel lepte meg a szövetséges európai bizottságot. A szovjet diplomata az angolszász kormányok hozzájárulását kérte egy igen bonyolult perhez, amelynek lényege abban foglalható össze, hogy a német hadsereget, ha a végsőkig küzd, egész egyszerűen teljes egészében kellene hadifogójának nyilvánítani és jóvátelet munkák céljából igénybevenni. A terv eredetisége igazán nem hagy semmi kívánnivalót maga után és könnyen elképzelhetjük, milyen nagy lelki vívódásba kerül az európai bizottság tagjainak, amíg elhatározzák, hogy Anglia és Amerika ehhez járuljon hozzá, mivel létezik még az a bizonyos hágai egyezmény, amely szerint tudvalevően bármilyen hadsereg ilyenfajta kezelése tilos. Igaz, hogy a szovjet kormány nem írta alá a hágai egyezményt és így Moszkvának még egy kisebbfajta szerződészettségbe se kerülné terve keresztülvitele. A haj csak az van, hogy az egész terv inkább csak elméletileg érdekes, mint a gyakorlatban, mert Gusev nagykövet úr Londonban talán lehetségesnek tartja a németek „összefogását”, a harctéri helyzet azonban a való-ságban kicsit másként fest. Mindenesetre Gusev terve elég érdekes módon tesz bizonyosságot a szovjet háború utáni szándékait illetőleg.

STANTON GRIFFIS WASHINGTONI GAZDASÁGI KÜLÖNMEGBIZOIT SVÉDORSZÁGI UTAZÁSÁNAK HIRÉT STOCKHOLMBAN A LEGNAGYOBB TARTÓZKODÁSSAL FOGADTA. A svéd sajtóban és közvéleményben egyre növekszik az elégedetlenség az Egyesült Államokkal szemben. Washingtonból származó értesítések szerint Griffis magával viszi azt az okiratot, amely leszögezi,

hogy mi történik a fekete listára került kereskedelmi cégekkel. Már magát ezt a tényét Stockholmban mint teljesen leplezetlen kísérletnek tekintik és félreérthetetlenül hangsúlyozzák, hogy Svédország nem kívánja követni Törökország vagy Spanyolország példáját. A svéd közvélemény ugyanis kitarthat amellelt, hogy a földrajzi adottságok és Svédország semleges magatartása a háború folyamán lehető-lenné tegyenek minden olyan ösz-szehasonlítást Svédország és a többi semleges állam között. Svéd gazdasági körökben azonban kívül az amerikai nyomás mögött azt a törekvést sejtik, hogy az Egyesült Államok valamilyen módon olyan helyzetet akarnak teremteni, amely a filadelfiai nagy golyócsapágy-gyár a svéd anyavállalat fiókja, vezetésének átvételét egy amerikai kereskedelmi csoport által lehetővé teszi. Ilyen körülmények után Griffis kiküldése elé még az amerikaiak sem tekintenek túl nagy reménységgel.

STANISLAUS ORLEMANSKY, NAK, az Amerikában élő lengyel papnak moszkvai látogatása a lengyel-orosz kérdést megint az érdeklődés középpontjába helyezte. Bizonyára nem véletlen, hogy Orlemansky beszámolóival egyidőben Rocsevelj elnök is nyilatkozott megint a lenti kérdéssről éspedig lényegesen pesszimistikus hangnemben, mint bármikor ezideig. Az amerikai elnök kénytelen volt bevallani, hogy kísérletet tett a konfliktus megoldására. Nem kell túl nagy képzelőtehetség ahhoz, hogy az ember kiszinezhesse magának mit jelent az elnöki nyilatkozat a volt Lengyelország számára. Emlékeztetsek még az 1939-es nyár utolsó napjait, amikor a lengyel kormány a nagy kérdés előtt állt: Angliának higgyen-e, vagy Németországnak? A háborút választás-e, vagy a békés meg-egyeztést nyugati szomszédjával. Még néhány évvel ezelőtt szomszédjával Pilsudszky marsall igen szoros harctéri kapcsolatokat tartott fenn. Sajnos, Lengyelország akkori vezetői teljesen elvakulva az angol propagandahadjárat által, a rossz utat választották. Lengyelország sorsa néhány rövid hét alatt hirteljesedett és utolsó reményként már csak az az egy feltevés maradt, hogy Anglia nem fogja majd cserbenhagyni azt a szövetségesét, aki elnöknek szállt szembe teljesen

egyedül a hatalmas ellenséggel, bízva London ígéreteiben és segítségében. Angol oldalról a jó szándék akkoriban még bizonyára meg is volt. Multak az évek és Anglia újabb hatalmas szövetségeket kapott, az Egyesült Államokat és a Szovjet-uniót. Ahogyan azonban a szövetségesekkel, illetve azok által javuló helyzet, ugyanolyan mértékben csökkent politikai befolyása és így a lengyel ügy ma már az USA-t is lényegesen kevésbé érdekli, mint Londont, de különösen a Szovjet-unióban éles ellentétre talált. Eleinte még az amerikaiak is legalább szavakban siettek néha a lengyelek segítségére, ma már viszont az a helyzet, hogy Roosevelt nyilatkozatával az amerikaiak a maguk részéről befejezettek tekintik ezt az ügyet.

A BÉRLINI WILHELMSTRASSE SZÓVIVŐJÉT HÉTFOON MEGKREDEZTÉK, MEGFELELE A TÉ-

NYEKNEK, HOGY PETAINT TA BORNAGY KISÉRŐVEL EGYÜTT ELHAGYTA VICHYT ABBOL A CELBŐL, HOGY PARIS KÖRNYEKEN TELEPEDJEN LE? A szóvivő erre azt válaszolta, hogy erről nincs semmiféle hivatalos közlemény és ő is csak egy Franciaországban kiadott jelentést ismer, ennek folytán nincs abban a helyzetben, hogy német részről állást foglaljon a francia államfő tartózkodási helyének jellegéről időtartamáról és természetéről. Arra a további kérdésre, vajjon egy ilyen átköltözés azt jelenti-e, hogy Vichy, mint a francia kormány székhelyét feladja, a szóvivő erre kijelentette, hogy erről mitsem tud, csak annyit tud, hogy a német nagykövetség továbbra is Vichyben marad. Ebből arra lehet következtetni, hogy a francia kormány székhelyének továbbra is Vichy kell tekinteni.

Német hadijelentés

Berlin. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Fl-nak, a véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség Szebasztopol előtt erős tüzérségi tűz támogatásával vasárnap is nagy erővel támadott. Míg a déli szakaszon elkeseredett harcok után sikerült egy helyen befornia csapatunk az északi szakaszon visszavertek minden ellenséges támadást. Vadász és csatarepülő kötelekünk, valamint a légi fegyverem legvédelmi tüzérsége ellenséges csata- és harc-repülőket erős támadásainak elhárítása során 130 szovjet gépet semmisített meg. Lamberth hadnagy légiharcokban egymá-ga 14 repülőgépet lőtt le. A 9. légvédelmi hadosztály Pickert altábornagy vezetésével a Krím félszigeten folytatott súlyos elhárító harcokban ismét különösen kitüntette magát. A hadosztály vasárnap 1400 repülőgépet jelentett.

Páncélgéranátosok a román Szeretből keletre kemény harcokban elfoglaltak egy uralkodó magaslati terepet. 15 ellenséges páncélos és 45 löveget megsemmisítették és rendkívül számos foglyot ejtettek.

A Pruth és a Moldva között ideiglenesen lezárult az apr. 26-án megindított elhárító csata. A bolsevistáknak 20 lövész, és több páncélos hadosztállal megkísérelt áttörése meghiusult a Woethler gyalogsági tábornok vezetésével német és román csapatok súlyos és elkeseredett

védekezésen. Ezeket a csapatokat a német és a román legifegyverem kötelekai mintaszere-
ru fegyverbarátokban kitüntetőn támogatták. — Az ellenség nagy vereségein kívül 280 páncélos, 92 löveget és 100 repülőgépet veszített. Ezekben a harcokban különösen kitüntette magát a Gross-Deutschland éjszakai páncélgéranátos hadosztály Mannteuffel altábornagy vezetésével.

A nettunói hidfoallasban az ellenség helyi előretörtést intézett, de visszavertük őket. Mész-szohardó tüzérség igen eredményes tűz alatt tartotta az ellenség üzemanyag és lőszerraktárait.

Brit és északamerikai bombázó kötelekőkek vasárnap az el-mul tejjel terrortámadásokat intéztek Bukarest város területe ellen és írt károkat, valamint a lakosság körében veszteségeket okoztak. Német és román legvédelmi erők lelőtek 11 ellenséges gépet.

Számos északamerikai bombázó a zárt felhőtakró védelme alatt terrortámadást intéztek a birodalmi főváros, valamint Nyugat-metország több helyé-
ge ellen, főleg berlin város területén keletkeztek károk lakóépü-
letekben és kulturális intéz-ményekben, valamint emberélet-

ben. Egyes brit repülőgépek az elmúlt éjjel bombákat dobáltak Köln és Disseldort térségére. Légvédelmi erőink e támadás

Román hadijelentés

Bukarest (Német TI): A május 6-i román hadijelentés a következőképpen hangzik:

A Krim félszigeten a szovjet hadierő újra támadást intéztek a szabasztopoli hídfő ellen, de a német és román csapatok vissza verték, miközben nagy veszteségeket okoztak nekik. Besszarábiából nincs említésre méltó jelenteni való. Moldvában a szovjet több támadása akadott el a védelem tüze, amelyet csata és

alkalmával, valamint a megszállt nyugati területek felett lelétek 26 ellenséges gépet, közülük 17 négy motoros bombázót.

és vadászpilóta gépek támogat tak hatáson. Az ellenség 11 páncélosot valamint nagyszámú járművet és löveget veszített.

Május 6-ra virradóra ongl-amerikai léghaderő Cominat, szombaton pedig összpontosítva Turnu-Severint, Krajovat, Brasót és Pitestit támadta. A lakónegyedekben károk estek, a polgári lakosságok veszteségei vannak. Több ellenséges repülőgépet lelőttünk. (MTI)

Terrortámadás Brassó ellen

Huszonhárom ellenséges gépet lőttek le Románia felett

MTI: Északamerikai bombázók szombaton ismét támadást intéztek Románia több helyére. Főleg Brassó városának területén keletkeztek épületkárok és veszte segek a lakosság

körében. 23 ellenséges repülőgépet, többnyire négy motorosot lelőttünk. Román vadászpilóták itt különösen kitűntek magukat

„Inkább az elárasztás mint az előzárás

Hága, május 8. (Német TI) Mussert, a holland nemzeti szocialista párt vezetője német újságok előtt a beözönlés kérdéséről szólva kijelentette, hogy a hollandok hangulatára igen nagy hatást tett a déli olaszországi, elsősorban pedig a nettunói tanulság. Míg a bolsevista hadsereg közeledése csak kis mértékben aggasztja a hollandokat, a déli olaszországi tapasztalatok alapján felismerik azt a tényt, hogy ha az angolok és amerikaiak holland földön megvetik a

lábukat, az nem szabadulást jelent, hanem a holland lakóházak és létesítmények megsemmisülését. Eppen ezért érhető, ha a holland lakosság nyugodtan fogadja egyes területek elárasztását és a hollandok maguk is így nyilatkoztak: inkább az elárasztást, mint az előzárást. Mussert nyilatkozata további során kidomborította Hollandiának egész Európával való, szoros együttműködését és az európai összefogás mellett tett hitét. (MTI)

Halálváros Ukrajnában

Parancsot kapott az ezred, hogy székhelyét tegye át E... városkába. Ez a város arról nevezetes, hogy a vörös orvlövészek kedvenc találkozóhelye. Lengyel és ukrán lakosainak élete nem egyéb, mint rettegés az otthonukért, az életüért. Nem is olyan régen rendezett szép város volt, villanytelepe volt, nagy gözmalma, hatalmas templomai és üzletnegyedek. Ma már mindez a múlté. A lakosság olajmészével világít, gözmalma romokban hever, a templomok pusztá falaikkal, bedőszkázott ablakokkal merednek az égnek. Minden második ház tövig tele van, vagy feldúlva, kifosztva. A vörös orvlövészek gondoskodnak arról, hogy a város egyetlen ós pópójának hőven legyen dolga. Itt a családi temetések a divatosak. Úgyis temetik el a halottakat közös családi sírba.

En is láttam ilyen elpusztított családi otthon. A férfi átvágott nyakkal a konyha küszöbén, a feleség négy éves kisgyermekével az ágyban feldarabolva, egy kis apróság pedig a fal mellett a földön fekvő felismerhetetlenségig összerongyosva. Felette a fehér falon nagy véres folt éktelenkedett. A berendezés pozdorjává zúza, lábas, jószágok se híre, se hamva. Az épület falán vérelen írott üzenete a vörös banditáknak. Körülbelül ilyen volt a kép, ami elém tárult.

Idő kellene, hogy eljőjenek a nagyvárosok, azoknak a kultúr-nemzeteknek fiait, akik segédkezet nyújtanak ehhez az aljas munkához. Hiszem, hogy arra gondolnánk is, amire én, vajjon holnap nem az ő szeretteikre kerül a sor, ha szabadkezet biztosítanak ennek a gyilkoló hadseregnek. Az az állam, amelyik ilyen kegyetlen, minden emberi méltóságból kivetkőzik fenyegetéseket, a civilizált világ megsemmisítésére törekszik, legyen az a világ ma még ellenséges, vagy barát. Itt feleslegesek a szavak, beszélnek a tények. Akik kétkednek, jöjjenek ide, személyesen meggyőződhetnek a valóságról.

Amikor ezredünk ezt a várost három kilométerre megközelítette, a tábori tüzés és az aknavető század mintegy 50 lövést tett. Ügyelték azonban arra, hogy a lő

vedékek a város szélein lakatlan területen csapódjanak be. Az orvlövészeknek ez is elég volt biztatásul arra, hogy hanyat-homlok elmeneküljenek. A cél az volt, hogy a környező erdőbe ugrassák őket s itt majd megtörténik a végleges leszámolás anélkül, hogy ezt a sokat szenvedett lakosságot további bánatolom érné.

Úgy is történt. Mipe előérseink felderítő járőrök beértek a városba, már csak üres házakat találtak. A banditáknak nyomuk sem volt, sőt a tüzéségi tűzölő való félműben még a lakosság is elmenekült, a közelben levő vasúti támpontokon keresett menedéket, sokan pedig a környező falvakba szaladtak szanaszét. Üres volt az egész város. Sötétbe borult házak, itt-ott még füstölő romok, nagy üres esend mindenfelé.

Rögzítve azonban megváltozott a helyzet valóságos népvándorlás indult meg. A lakosság megtudta, hogy magyar katonaság érkezett városukba: azonnal visszafértek otthonaikba. Én az elszállásoláskor egy orvos házába kerültem, aki kíséri, feleségével már fél éve nem aludt a saját házában. Egy közeli községbe gyalogoltak minden délután az asszony szüleihez és másnap virradatokon tértek vissza otthonukba. Ezt a kényszer-sétát nagyon sokan megtették az orvlövészekkel való félelmükben.

Amikor bejelenttem, hogy szobára van szükségem, mert náluk fogok lakni, le sem tudom írni azt az örömet, amivel ezt a hírt fogadták. Hogy magyar tízt fog lakni a házukban, magyar katonaság a városukban! Tudták, hogy ez számukra a békét, a vörös fosztogatók uralmának a végét jelenti. A fiatal asszonyka sajátkezűleg rendezte be szobámat, sűrűt fel a padlót és közben folyton eszébe szorította, folyton mesélt, elfeledkezve arról, hogy én talán nem is egészen értem az ő nyelvét. Addig beszélt, addig mutogatott, hogy végre mégis csak megértettem, hogy ő most milyen boldog, hogy ma márők is idehaza alszanak, hogy nem kell gyalogolni és hajnalban kelni. Apró kis fehér keze egészen kivörösödött a surolásban, de ő csak nevetett boldogan, a szeme örömtől csillogott, beszélt, mesélt a végtelenségig.

Később körülnéztem a városban

A szomszédos ház egy lenyelt mérnök tulajdona. Valamikor a helybeli villanytelep főmérnöke volt, ma mint ablaküveges keresi kenyerét. Az orvlövészek gondoskodtak arról, hogy a város sötétben maradjon, felrobbantották a villanytelepet. Nem szeretik a fényt, a világosságot, élteje elemük a rejtélyes sötétség. Csak ilyenkor lehet orvul támadni. Különleges ironiája a sorsnak, hogy ez a mérnök ma táblaüvegek szabadlálásánál használja mérnöki vonalzóit. A harmadik ház lakásom-

tól füstölő romba maradt, tegnap előtti gyújtották fel a partizánok. Az utcákon ügyeig, rongyokba burkolt emberek, asszonyok, gyermekek. Igazi szenvedő áldozatai a mai véres, kegyetlen háborúnak. Olyan ez az egész város, mint egy nagy jemető, ahova koldusok hada telepedett le és várják a jóságos adakozót. Az adakozók most mi vagyunk, magyar honvédek, mert elhoztuk számukra a békés életet, a vagyon- és életbiztonságot.

Vad Lajos
zászlós, haditudósító.

A Kormányzót ünnepelték Szegeden az ellenforradalom negyedszázados évfordulóján

Szeged, május 8. A szegedi ellenforradalom huszonöt év előtti diésőséges napjairól emlékezett meg Szeged közönsége. A város-örögség május 7-i lefegyverezéseinek negyedszázados évfordulóján Szeged közepületeit és hazait nemzeti színű zászlókkal jobogózták fel. A város törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlésén megjelent Erich Kampf szegedi német konzul is. Dr. Tóth Béla helyettes polgármester megnyitotta a beszédében rámutatott arra, hogy a mostani visszaemlékezés azoknak a katonáknak szól, akik 1919 májusában haláltmegvető bátorsággal, fegyverrel, vagy fegyver nélkül, szembeszállva a felfegyverezettekkel, igazi hősiességgel megdöntötték rémuralmat. Visszafoglalták a városoktól Szegedet, ami után testet oltott a nemzeti hadsereg.

A megjelentek lelkesen ünnepelték a Kormányzó Urat és a lobb ellenforradalmi hőst. Tóth Imre ügyvéd ünnepi beszédében felidézte az 1918-as ellenforradalom megindulásának egyes mozzanatait. Május 6-án

a francia tiltakozás ellenére is, Lipokban elhatározták, hogy a következő napon vgrehajlják a város katonaság leverését. Május 7-én reggel 7 és 8 óra között teltek börtökbe a szegedi honvédlaktanyát.

Nemesak visszaemlékezés, hanem fogadalom tétel napja is ez az évforduló. — folytatta — fogadalom arra, hogy a bolsevizmus elleni küzdelemben az egész ország egységesen áll a kormány mögött. Aki kivonja magát ezekből a küzdelemből, ellensége a magyar életnek, árulója a magyar ügynek, a magyar hazának.

Élénk helyeslés kísérte a szegedi közönség nevében tett fogadalomát, hogy a Kormányzó Urat és a Kormányt Szeged népe a jövőbe is támogatja a bolsevizmus letörésére irányuló törekvésben. A közgyűlés tagjai, felállva, ismét hosszasan és melegen ünnepelték a Kormányzó Urat, akinek az ünnepi közgyűlésről hódoló táviratot intéztek. Tanyácsok táviratban üdvözölték Zadravetz István labori püspököt is.

Uj pénzügyi államtitkár

A Kormányzó Ur a pénzügy-miniszter előterjesztésére dr. Paul István államtitkári címmel

felruházott miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá nevezte ki.

Szerkesztői asztal mellől a főispáni méltóságba

Dr. Horváth Ödön kecskeméti főispán beiktatása

Kecskemét város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután rendkívüli közgyűlés keretében iktatta be hivatalába a város főispánját, dr. Horváth Ödönt, a Kecskeméti Közlöny volt főszerkesztőjét, aki elsősorban kerüli a szerkesztői asztal mellől a díszes főispáni méltóságba.

A közgyűlésen megjelent dr. Szász Lajos iparügyi miniszter vitte Kolosváry-Borcsa Mihály államtitkár, a sajtóügyek és a rádió kormánybiztosa, az Országos Ma-

gyar Sajtó Kamara elnöke, Haefler István miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtópolitikai osztályának vezetője, Gáspár Jenő, az Országos Magyar Sajtókamara igazgató-főtájkára, dr. Dániel Áron, az Országos Magyar Sajtókamara főigazgatója, Kólya Sándor, az Országos Magyar Sajtókamara igazgatója.

Liszka Béla polgármester üdvözlő szavai után az új főispán letette az esküt, majd elmondotta székfoglaló beszédét.

A váradí főispán a legegyszerűbb módon vette hivatalát

Vitéz Rajnay Károly nyug. vezérőrnagy, Nagyvárad város és Bihar vármegye főispánja tegnap délelőtt átvette hivatalát. A hiva-

latátvétel a legegyszerűbb módon, minden formáság mellőzésével ment végbe.

A hadirokkantak és más hadigondozottak kötelező alkalmaztatása

A hadigondozásról szóló 1933 évi VII. tc. értelmében mindaddig amíg alkalmas jelentkező van, kizárólag hadirokkantakkal vagy hadiözvegyekkel kell betölteni minden jegyzendő, teremőri, altiszt, őri és egyéb hasonló állást, amely múzeumokban, könyvtárakban, színházakban, muzeumban, hangversenytermekben, sétatereken és temetőekben betöltésre kerül.

A törvény kötelezi a legalább 20 munkást foglalkoztató ipar-üzemeket és iparvállalatokat az osztálysorsjegyeknek legalább 10 alkalmazottat foglalkoztató fő-elárústit, végül az állami támogatásban részesülő és legalább 20 alkalmazottat foglalkoztató kereskedelmi társaságokat arra is, hogy a felvételnél az újonnan felvett alkalmazottak és munkások 10 százalékáig hadirokkantakat, hadiözvegyeket, vagy hadiárúvát alkalmazzanak.

Azok a mozgóképüzemek is kötelesek alkalmazottainak 40

százalékáig ilyen hadigondozottakat alkalmazni, amelyeknek legalább öt alkalmazottja van, ha ötnél kevesebb alkalmazottot tartanak, akkor legalább egy hadigondozottat. Hadiárúvát a jegy-szelet és ehhez hasonló alkalmazási helyek elnyerésénél kivételesen akkor is figyelembe lehet venni, ha 16 életévüket már betöltötték.

Ötszáz kataszteri holdon felüli területű mezőgazdasági birtoktalan és cselédek 10 százalékáig hadirokkantakat, hadiözvegyeket vagy hadiárúvát kell alkalmazni.

Azokat a vállalatokat, üzemeket stb., amelyek ezt a törvényes kötelezettséget megszegik, súlyos pénzbírsággal büntetik. A büntetés alól a vállalat csak akkor mentesül, ha igazolni tudja, hogy azért van az előírtól kevesebb hadigondozott alkalmazottja, mert a kötelező tudakozódása a munkaközvetítőknél nem jár

DEBRECZEN 2. OLDAL 1944 V. 9.

eredményrel. Hogy a vállalatok, üzemek stb. kötelezettségüket megtartják-e, azt az Országos Hadigondozó Hatóság irányítása mellett az elsőfokú iparhatóságok, illetve a közgazdasági hatóságok ellenőrzik. (MTI).

Szilágyi derecskei ügyvéd egyetlen fiát halálra gázolta az autó

Súlyos sérüléssel, eszméletlen állapotban szállították be a debreceni sebészeti klinikára Szilágyi István derecskei ügyvéd 12 éves egyetlen gyermekét, ifj. Szilágyi Istvánt, akit ismeretlen autó elgázolt.

A klinikán megállapították, hogy a kislány koponyaalapítöréti szenvedett. Nyomban műtőasztalra vitték, azonban a súlyos sérülés következtében — mielőtt a műtétet végrehajthatták volna — meghalt.

A halálos auogázolás ügyében megindult a vizsgálat.

Robbanó rőpcédulákat szedtek össze Balatonbogláron

A Magyarország felett a legutóbbi éjszakan átvonult ellenséges angol-szász repülőgépek rőpcédulákat szórta le, köztük kötegekben kokás és vonalas papírt. Ilyen kötegekben szórt papírok estek Balatonboglár környékére is. A papírokat Beke László leventeköltő a leventékkel összeszedte. Néhány csomagot azonban el akartak égetni.

Amikor a tűzbe dobták, a kályha szétrobbant. Egy asszony reggel néhány ilyen papírszelettel be akart fűteni s ennek a kályháját is szétvetette a robbanás. Szerencsére emberéletben nem keletkezett kár. Az illetékes hatóságok figyelemztetik a közönséget, hogy fokozott óvatosságot tanúsítson, most már a rőplappal és a gyanús papírokkal szemben is.

Fasiszta szerezési verseny

Milánó, május 8. Az olasz főhadiszállásról jelentik: Pizzirani Giuseppe, a köztársasági fasiszta párt helyettes titkára és Lorelo Carlo, a párt helyettes kiküldöttje vasárnap meglátogatta Olaszországnak néhány vidékét, amelyen az angol-szász bombázók különösen súlyos károkat okoztak. Útközben Pizzirani gépkocsijában megsebesült, Lorelo pedig életét veszítette. (MTI)

Török diákok tüntetése

Ankara, május 8. (NST) A félhivatalos „Ulus” című lap vasárnapi száma ismét állást foglal a legutóbbi belpolitikai eseményekkel kapcsolatban. Egy politikai perrel összefüggésben ugyanis rendkívül erős kommunistaellenes diáktüntetésre kerül sor. A félhivatalos lap most közli első ízben, hogy a török rendőrség olyan szervezeti nyomára jött, amely a volt romániai vasgárdával hasonlítható össze.

Az a körülmény, hogy a török félhivatalos lap már ismétellen foglalkozott ezekkel az eseményekkel, ankarai politikai körök véleménye szerint arra vall, hogy ezt az ügyet mértékadó helyen is komolyan tekintik és azt tartják, hogy a szélsőbaloldali és nacionalista elemek között egyre jobban kiélesedik az ellentét.

Berlin, május 8. (Német TI) A svájci konzervatív párt gyűlésén Etter szövetségi tanácsos többek között kijelentette, hogy Svájc politikáját világos, felületlenül lojális és a konjunktúráról független emulgeesség jellemzi, továbbá az állandó készenlet arra, hogy az ország függetlenségét és semlageségét fegyveres erővel és minden erejének latbavetésével is megvédelmezze.

Vitéz Imrédy Béla nyilatkozata a helpolitikai helyzetéről

Vitéz Imrédy Béla, a Magyar Megújulás Pártjának országos pártvezetője nyilatkozatot adott az Esti Újság-nak abból az alkalomból, hogy a helpolitikai életnek egy szakasza zárult le. Ugyanaz nem vezetett eredményre azok a tárgyalások, amelyeket a különböző jobboldali pártok egységbefoglalására irányultak, amely tárgyalásokat a pártok felkérésére Bárdossy László vezetett le.

Imrédy Béla nagyjelentőségű nyilatkozata a következő:

Hogy a kibontakozás útját nem a pártok egymás ellen való harcában, hanem a magyarság építőerőit összefogó módozatok megtalálásában látom: ebben az irányban világosan kifejtettem nézetemet az „Esti Újság”-nak szombati számában, nemkülönben husvétvasárnapi cikkemben. Felfogásom azóta sem változott meg. Mindössze annyi bizonyosodott be a sok jószándékkal vezetett és lefolytatott tárgyalásokon hogy a beszédek, a tárgyalások leje végképpen lejárt, s hogy a magyar öröknek egyesítést nem várhatjuk a nehézségek és véleményeltérések ügyébe, hogy átmeneti formuláktól, hanem csak a cselekvéstől.

Olyan cselekvéstől amelynek eredményét mindenki megéri — olyan cselekvéstől, amelye nem a szavak hamar elillanó varázsával hanem a tények maradandó erejével forrhatja össze szinte észrevétlenül is a magyarságot.

Ezért a magam részéről semmi értelmét sem látom, hogy a pártok között további tárgyalások folyjanak ilyen, vagy olyan politikai egyesülési, vagy együttműködési kombinációk elérésére. A helpolitikai történet süllypontja arra a tényezőre helyeződött át, melynek a cselekvés lehetősége, de egyben kötelessége is megadatott: a kormányra.

Nem lehet elvitatni, hogy az elmúlt hetekben óriási változás ment végbe a magyar közélet minden vonalán. Nemesak a személyesekre utalok, hanem a szellemnek a megváltozására, amely — ha talán nem is az általunk óhajtott útemben és terjedelemben —, de mégis lassan-lassan észrevehetővé válik, hanem a mélyreható intézkedések egész sorára is. Csodálkozni nem lehet azon, hogy ezek az intézkedések sok vonatkozásban inkább a tisztítás feladatával való megbirkózást jelentik: hiszen józanul gondolkozó ember előtt világos, hogy a tisztítással előbb az alapokat kellett megteremteni, hogy aztán megindulhasson az új alapokon az igazi eredményes építőmunka.

Ezelőtt két hónappal senki sem hitte volna, hogy május elejére ennyire eljutunk a zsidókérdés megoldásában és a magyar szemlélet megújításában. Senki nem hitte volna, hogy a gyáripár fellegvára az államhatalom által kiválasztott szakavatott ellenőrzés alá kerüljön és hogy az áruközvetítés szinte egycsapásra visszatérjen a magyar keresztény kereskedőársadalom kezébe. Természetes, hogy itt-ott mutatkozik fennakadás, hogy szemben állunk a rendkívül nehezen megoldható komoly szociális és gazdasági problémák egész sorával, de mégsem vitatható el, hogy a legkényesebb téren, az árszínvonal és az áru piac helyzetében is egészségesebb alakulás körvonalai kezdenek már kibontakozni. A nagyotlépés politikai szektájának természetesen semmi nem elég, de a józan magyar népet az eredmények minden nagyhangú ígértésnél jobban meg tudják győzni. Eredmények pedig tagadhatatlanul vannak.

Ezeket az eredményeket ki kell szelenteni és épp ezért meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy a kormány még erélyesebben, még gyorsabban, még eredményesebben tudjon dolgozni és egyre jobban át tudja helyezni tevékenységét az alkotás, a fellépés, a terelés, Politikai barátaimmal együtt minden törekvésünk oldalirányul hogy ezek a feltételek legsürgősebben megvalósuljanak és ezzel végleg eljert végünk

annak a halálhírdemennek — amit nemesak hatról, hanem jobbról is láplábnak egyesek — mintha valami átmeneti kísérletezésről —, vagy szükségmegoldásról volna szó, ami után vagy visszakanyarodunk az egyedül beváltó „konzolidáció” — értsd: esélytérési-irányra, vagy pedig átesésünkre a leggradikálisabb és „legeszenemzeti szociálistább” megoldásra. Az irány, amelyben a marciusi megrázkódtatás után indulunk helyes, de az irányzatnak meg kell izmosodnia, ki kell teljesednie. Így is lesz — minden ellenkező műpropaganda ellenére.

Érdekes, hogy az ellenkezők és kritizálók mindkét oldalról ugyanazokkal az érvekkel dolgoznak. Az egyik ilyen érv: a mai irányzatnak nincs programja. Megnyugtatom a kételkedőket: mihielyt az alkotó kormányzati munka említett feltételei valóra válnak, azonnal megindul a megszűnt irányelveknek a gyakorlati megvalósítása, melyek nyomtatásban immár négy éve olvashatók pártunk beköszöntő programjában.

Jól tudtuk, amikor ezt a programot összeállítottuk és ma is épp oly jól tudjuk, hogy egy program gyakorlati értékét csak akkor jelent, ha az életet nem fekteti bele a doktrínéség Prokrustes-ágyába, hanem ha összhangban áll az élet legfőbb és örökérvényű igazságával: a szerves fejlődés törvényével. Más ilyen programot a magyar nép nem olvashatott, — csak halhatott ígéreket, hogy „minden a legutolsó részletig remekül ki van dolgozva”. Ennek az ígérletnek a józan magyar nép körülbelül annyi értékét tulajdonít, mint az időről-időre beharangozott hatalomátvételi terminusoknak. Azoknak hasonló kifogásaira pedig, akik március előtt irányíthatták a magyar közéletet említezettük idezem saját szavakat, hogy „manapság nem kell program”, amivel bevallották, hogy nincs is tulajdonképpen programjuk.

A másik ellenvetés, hogy az új irányzatnak nincs „személyi garnitúrája”. Nem is lehet mondják a régi viták emberei, mert hiszen Magyarországon — sajnos — csak „egy garnitúra” van. Erre a mi feleletünk csak az lehet, hogy máris elég sok új nevet olvashattunk és ez csak nagyon kis része annak a gárdának, — amelyre az új világ támaszkodhatik. De mindjárt hozzá kell fűzöm, hogy igenis a régi rendszernek is voltak kitűnő, jószándékú, becsületes és hozzáértő emberei, lelkiismeretlen, sőt ostoba volna tehát az új rendszer, amely ezeket a jó magyar embereket ne igyekezze a maga számára megnyerni és munkatársává lenni.

Ami pedig bizonyos oldalnak azt a propagandisztikusan elszórt sejtését illeti, hogy az utolsó falveska bíról tiszttségéig mindenhova meg van az új emberük, erre csak nyugodtan azt fel lehetjük, hogy a viszonyokkal elégedetlen embert, aki hajlandó vállalni egy falusi bíról, vagy főszolgabíról, vagy főispán, vagy pláne államtitkári és miniszteri Pszékét, ilyen nem egyet, hanem tucatnyit lehet találni minden posztra! Sokkal nagyobb hitele lenne azonban ennek az ígérgetésnek ha legalább néhány izelítőt kaphattunk volna a lefolyt ellenzéki harc során, az eddigelő rejtvé maradt új értékekből.

Pártunk az elmúlt hetekben, amelyeket helpolitikai téren a sajnós nagyon is elhúzódo tárgyalások jellemeztek — természetesen fegyelmetlenül ragaszkodott a lojalitás iratlan szabályaihoz. Szinte azt mondhatnám, lábbhoz tett fegyverrel vártuk az események kifejlődését tudván azt, hogy minden tárgyalás légkörét megromthatták a pártok élénkebb aktivitásából természetesen előálló sürélődások. Ma ez a magunkra kényszerített szünet, a tárgyalások megszakadásával véget ért.

Azokban a keretekben, amelyeket a fennálló kormányrendeletek lehetővé tesznek —

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. V. 9.

vezőmunkánk országsszerte ismét teljes lendülettel megindul és a személyes kapcsolatot is felerősítjük vidéki pártbíveink meglátogatásával. Az egész pártmunkánkat ezentúl is jellemozni fogja a messzenemő lojalitás mindazokkal a jószándékú jobboldali tényezőkkel szemben, akik a nehéz idők követelményeit épügy átérzik, mint mi Azt akarom hogy a párt munkája ne harcot váltson ki másokkal szemben, hanem hogy építő munka legyen, előredolgozás annak a nemzet-szervezetnek a megalkotása céljára, amelyről felelős posztot betöltő miniszter bajtársaink e lap hasábjain is beszélték. Meg akarjuk mutatni, hogy a pártmunkának az eredménye nem kell, hogy széthúzás legyen, hanem hogy ezáltal is lehet azokat az egyesítő gondolatokat ápolni, amelyek valóban össze tudják fogni a magyarságot életbevágó nemzeti érdekeink megvédésére és az ehhez szükséges hatalmas erőfeszítésre. Egy gondoljuk ma ezzel teremtethetjük meg legjobban egy eszelkő kormányzati politika számára azt a lélektani hátteret, amely nélkül a legkitűnőbb kormányba sem tud teljes eredményt elérni. Mi nem akarunk sem a jakán esemőt kereső, s mindenképpen elégedetlenkedők és a mindennél többet ígérők útján járni, de az alázatoskodók, a fejbömbölő jánosok és a minden hatalmat kiszolgálók útját sem. Minden póztól és handabandázástól mentesen a magyar önértet s az egyszerű józan ész útján fogunk haladni, a mi szilárd megindíthatatlan és minden nehézséggel bátran szembeálló hitünkkel. Mert újra meg újra meg kell mondanunk: hiszünk nemzetünk történelmi hivatásában, hiszünk nacionalista és szocialista szemléletben megújuló Európában, hiszünk irányzatunk egyedül való helyességében s hiszünk önmagunkban, hogy becsületesen és eredményesen tudjuk szolgálni hazánkat!

Rendelet a távollévő zsidók vagyonának kezeleséről

A belügyminiszter a távollévő zsidók vagyonának kezelése ügyében az arvaszkekhez ímeztetett körrendeletét újabb rendelettel egészítette ki. Eszerint a közégi előjáróság haladéktalanul köteles az arvaszkek tudomására hozni azoknak a zsidó személyeknek adatait, akiknek tartózkodási helye ismeretlen, vagy hazajövetelükben, vagy vagyonuk kezelésében gátolva vannak. Ha a távollétt illive a gátoltság kezdete óta egy év eltelt és ha a távollévő zsidó megbízottat nem rendelt, vagy ha a megbízott a vagyonkezelésben akadályozva van, az arvaszkek a távolléveket késedelem nélkül tartozók gondnokság alá helyezni, részükre gondnokot rendelni. Egy-egy község területén az arvaszkek minden zsidó egyén részére gondnokul ugyanazt a személyt esetleg közgyámat rendelhet ki. Olyan személyt kell kirendelni gondnokul, aki a tiszttségnek betöltésére és a zsidók vagyonának bejelentésére alkalmas.

Rendelet az ebtartásról és az ebadóról

A hivatalos lap keddi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét az ebtartásra vonatkozólag, valamint az állati gumókör leküzdésével kapcsolatos rendelkezések módosításáról. A rendelet mindenek előtt osztályozza az ebeket tenyésztési és hasznosítási szempontból. Azután intézkedik az ebek őszsejrisásáról és megállapítja az ebadó évi összegét.

A tenyésztetek magyar fajtájú ebei, továbbá a ház, nyáj erdei és mező őrzése céljából tartott magyar fajtájú ebek után 4 pengő, az ugyanilyen célra tartott nem magyar fajtájú, illetve korcsok után az 1944—45 évre 6 pengő azontúl 8 pengő. A különleges célból tartott ebek után Budapesten 100 pengő és egyéb területeken vidéken 60 P.

Megtörtént Debreczenben a zsidók elhelyezésére szükséges városrész, utcák és területek kijelölése

A kijelölt városrészben levő lakásokat a zsidóknak május 15-ig kell elfoglalni és a város más részén birtokukban, vagy bérletükben álló lakásokat elhagyni. A zsidók kiköltözése által megüresedett lakásokat a polgármester igénybevevete és a kiutalások tárgyában a lakáshivatal intézkedik — önkényesen

Debreczenben is megtörténtek az intézkedések a zsidók elhelyezéséhez szükséges városrész, utcák és területek kijelölésére.

A városházán napokig tartó tanácskozás előzte meg a kijelölést, amelyben résztvettek a város vezetőin kívül a közegészségügyi, közbiztonsági és műszaki ügyosztályi hivatalos szervek vezetői.

Még vasárnap dr. Kölcsey Sándor polgármester Kalenda Lóránt műszaki tanácsossal személyesen bejárta a számbajöhető városrészeket és utcákat. Ezzel kapcsolatban a városi lakáshivatal, illetve a polgármester a következő határozatot tette közzé:

HATÁROZAT

A m. kir. miniszterium 1610—1944. M. E. számú rendeleteinek végrehajtása tárgyában Debreczen sz. kir. város területén megtörtént a hivatközötti rendelet 9. §-a értelmében a zsidó elhelyezéséhez szükséges városrész, utcák és területek kijelölése.

Hol jelölték ki a zsidók elhelyezésére szükséges utcákat és területeket?

- Minj értesülünk, a zsidó elhelyezésére a következő város, illetve utcarészeket állapították meg: József királyi herceg-utca páratlan oldalán 13—47. bejárólág. József kir. herceg-utca páros oldalán 18—62-ig és 68. szám.
- Simonffy-utca páratlan oldalán 17—59-ig, páros oldalán 20—50-ig.
- Pásti-utca páratlan oldalán 3—7-ig, páros oldalán 2—8-ig.
- Reáliskola-utca 2—6-ig.
- Szépességi-utca 15—51-ig, 2—16-ig és 20—30-ig.
- Széchenyi-utca páratlan oldalán 19—53-ig, a 39. számú ház kivételével.
- Hatvan-utca páratlan oldalán 29—65-ig, Hatvan-utca páros oldalán

- 6—18-ig, 28—42-ig, 48—56-ig és 62—74-ig bejárólág.
- Csók-utca az egész.
- Csokonai-utca páratlan oldalán 3—43-ig, Csokonai-utca páros oldalán 4—52-ig.
- Máta, Zsák és Zúgó-utca az egész.

Minj a felsorolásból látható, a beosztott utcákon bizonyos szigetlek maradnak, ezek állami, illetve középületeket foglalnak magukba. Előfordulhat, hogy a zsidó lakásnak kijelölt házakban keresztények is laknak, ezek számára más utcákban utalnak ki megfelelő lakást. Erre nézve még ezután történik majd intézkedés.

Négy lapméter szobaterület egy személyre

A zsidók összeköltöztetésének lebonyolításával értesülünk a Zsidó Tanácsot bízza meg a város vezetőség. Egyebekben a fontosabb megállapítások a következők:

Egy-egy személyre a kijelölt területek épületeiben négy lapméter szobaterület esik. A kijelölt területekre átköltöző zsidók ennek megfelelően vihethk magukkal ággyat, ágyneműt, edényeket, evőeszközöket, annyit, amennyi ezen a négy lapméternyi területen elhelyezhető, továbbá elvihethk ruhásműveket és élelmiszerekészletüket. Mentesség az összeköltözés alól nincs, az alól nem vethnek ki az orvosok, gyógyszerészek sem, vi-

szont az orvosok, gyógyszerészek, állatorvosok, gyári, ipari munkások, napszámosok megfelelő igazolványt kapnak és ezzel szabadon közlekedhetnek.

Az élelmiszert bevásárlására naponta egy bizonyos időpontot jelölnek majd ki, amikor a zsidók a piacot látogathatják. Ezen a ponton szem előtt tartják illetékesek, hogy a keresztény vásárló közönség előléte megjelölje a bevásárlásokat.

A gettó területén lakó keresztényeknek természetesen el kell hagyniuk eddigi lakásukat s számukra megfelelő lakást jelölnek ki.

A kijelölt területen 9-10 ezer zsidó személyt helyeznek el

Az illetékesek hosszú tanácskozás és beható mérlegelés után jelölték ki a fentebb közölt városrészt a zsidó lakóhelyeinek kijelölésénél, mivel megállapítás szerint ezen a városrészben a lakosság 70—75 százaléka zsidó, tehát aránylag a legkevesebb keresztény lakos átköltöztetésével volt megoldható itt a gettó felállítás.

A kijelölt terület lakásaihan 9000—10.000 személy helyezhető el, tehát ebben a debreceni zsidóság teljesen elhelyezhető lesz.

A zsidó áttelepítését a város vezetőségének megbízásából a Zsidó Tanács hajtja végre s ez a szerv jelöli ki, hogy ki hova költözik, tekintetbe véve minden szempontot.

Nem államosítják a mozikat

Mozik körökben elterjedt az a hír, hogy rövidesen az ország összes mozgófényképszínházát államosítani fogják. Renard Béla, a Mozikok Egyesületének elnöke a mozik nevében tárgyait illetékes hatóságokkal az államosítással

kapcsolatban. A tárgyalások befejeződtek, de eredményük nem erősíti meg az államosításról elterjedt híreket. A mozgófényképszínházak államosítása tehát nem következik ki.

HETI MUSOR: Kedden este: Kaméliás hölgy... Szerdán este: Törtetők... Csütörtök este: Törtetők... Pénteken este: Fraquitta...

HAMUPIPÓKE. Zsúfolt nézőtér, úde gyermekakadgások, taps vihar közepette nagy siker mellett mutatta be a színház legkisebb közönségének a HAMUPIPÓKE c. zenés, táncos, látványos meseoperettet... A tumboló-sikerű gyermekelőadás lelke a kis Gaál Évike volt...

E hó 12-én, pénteken este 6 órakor: Gessler gróf zongoraestje. A Zenekedvelők Köre V. jótékony célú bérleti estje az Arany Blikában.

CSOKONAI SZÍNHÁZ. Tel.: 25-45. Igazg.: B. Unger István. Előadások: fél 4 és fél 7 órakor. Kedden este Kaméliás hölgy... Szerdán este B) bérletben Törtetők... a Nemzeti Színház nagy sikere.

FOTOKÓPIÁM a fekete is hitelesíthető. Egész év . . . 1'80 Félév . . . 1'08 KISS DROGÉRIA Debrecen, Csapó-u. 34. Telefon: 33-66.

be. Itteni hangversenyét a Zenekedvelők Köre, a Német Tudományos intézettel karöltve rendezte. Műsorának gerincét a nagy hamburgi zeneszerző, Brahms művei alkotják. A kölni trió elmaradt hangversenyére kiváltott jegyek érvényesek. Kérjük tagjainkat, akik még nem váltották ki az V. bérleti hangverseny jegyeit, szerdáiig okvetlenül vegyék át a Bertók-féle könyvkereskedésben, (Piac u. 4 szám).

Megtörtént a főispáni hivatal szétválasztása

Hétfőn délelőtt a vármegyeházán megjelent vitéz dr. Besenyei Lajos főispán, dr. Kölcsey Sándor polgármester, dr. Kapros László főispáni titkár, hogy Szilassy László hajdúvármegyei főispántól átvegyék a városi főispánsághoz tartozó iratokat és felszereléseket. Az átadásnál jelen volt Rásó

Próba közben megsemmisült Olaszország legmodernebb operaháza

Firenze, május 7. (TP). Mint ismeretes, Olaszország legmodernebb operaszínháza, a firenzei Teatro Comunale, dr. Firenze ellen intézett legutóbbi terrorista-működés alkalmával megsemmisült. A felirtalalat éppen akkor érte az operát, amikor Mozart »Così fan tutte« című művét próbálták. Ebben az operaházban tevétezik a hagyományos zenei

Magyaros köszöneti formákat

A „Debreceni” folyó évi május 7-i számában levél-ti a magyaros köszöneti módját, amelyről egyébként évek óta más helyről is elég gyakran hallottunk felszólalásokat, sőt kezdeményező újításokat is. Elsősorban tisztázzuk azt, hogy nem köszöntés-e az szó, hanem köszönet. Régen kifigurázta már Arany János maga is a magyartalan, sőt értelmetlen köszöneti módokat s ebben megmagyarázta azt is, hogy más köszöneti és megint más köszöneti. Megírván, hogy köszöneti a magyar ember azt szokta, akinek névnapja van, egyébként az ismerősöknek köszöneti szokott. E hivatkozással igazolom, hogy a helytelen vagy magyartalan köszönet ellen már hosszú-hosszú évtizedekkel ezelőtt is szó esett s hogy ma is ismét napirendre kerül ez a kérdés, annak az az oka, hogy a magyartalan vagy mesterkélt köszönetek száma azóta is növekedett. A legújabb köszönetek közül különösen sokszor, főként az iskolák részéről halljuk a Szébb jövő! — Adjon Isten! napjainkban, más, inkább a hivatali életben szokásos Alázatos tisztelettel-lel együtt.

A köszöneti zűrzavarban sokszor és sokan kifogásolják az idegenszerűséget és magyaros köszöneti szólásmódot kívánnak. Szó esett már az Alázatos szolgája, a Kezét csókolom stb. ellen is, nem is szólva az utálatos Kiszítandáról. Joggal kifogásolhatják ezeket, mert ezek s hogyan sem férnek össze a magyar lelkiséggel, a magyar önérzéssel: a magyar ember ugyanis tud tisztelgetni kifejezni ügyis, hogy a maga büszkeségén, önérzetén erőszakot követe el. Nem is hallottam én a fertőzött gondolkodású falusi magyar embert e szavakkal köszöneti egymással szemben, legfeljebb akkor használja, ha úrnak köszön, akkor is

kívüli hangverseny keretében rendezti a debreceni MÁV Filharmonikusok zenekari estjét, melyre tagjaink bérleti áron kaphatnak jegyet a Bertók-féle könyvkereskedésben.

Debrecen város zeneiskolája, f. hó 11-én, csütörtökön 6 órakor tartja V. nyilvános hangversenyét (I. Beethoven-est: zongoraszonáták). Belépődíj nincs. Műsorok igényelhetők a titkári hivatalban Vár utca 1 szám, (telefon: 23-96.)

alispán és dr. Kövér tb. főszolgabíró hajdúvármegyei főispáni titkár. Az átadás után a főispáni hivatalból elszállították a város tulajdonában lévő butorokat is. A könyvek, iratok, nyomtatványok egy kocsirakományt tettek ki.

ünnepi játékokat, az úgynevezett Maggjo Musicalet. A zenei ünnepeket már meg is kezdték és Mozart Varázsfuvoláját és Verdi Aircosbáját pompás előadásban hozták színre, a színház pedig az utolsó helyig megtelt. A teremtámadás a nagyszabású kulturális rendezést felkészítette.

Autógázolás az Arany Bika előtt

Hétfőn délelben az Arany Bika előtt egy gépkocsi elütötte Társi Sándor 32 éves szobafestőt, Csokonai-utca 45. szám alatti lakost, aki kerékpárral haladt a Csapó-utcaról a Ferenc József-útra. A gépkocsi a Nagytemplom irányában haladt és mikor észrevette a Csapó-utca felől hirtelen kiforduló kerékpárost, a kocsivezető nyomban fékezett, de már nem tudta megakadályozni az összeütközést. A gépkocsi sárhányója elkapta a kerékpárt, Társi Sándor lezuhant az összeütközés következtében az úttestre; bordatörést és fejsérülést szenvedett. Ertesítették a mentőket, akik Társi Sándort kiszállították a sebészeti klinikára. A gázolás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Internáltak két zsidó nőt sárga csillag nem viselése miatt

A debreceni rendőrség büntető bírója a mult hét folyamán sárga csillag nem viselése miatt 20-20 napi elzárásra ítélte el Harstein Katalin és Klein Sára forrászón zsidó lányokat, mert a kötelezően előírt megkülönböztető jelvényt nem viselték. A rendőrbíró Utanakkor internálási javaslatot is tett. A két elítélt most töltötte ki a 20 napos elzárást és mindkettőjüket büntetésük kitöltése után internálták. Fröhlinger Mihály fuvaros, Simonffy-utca 30. szám alatti lakos, aki viselte ugyan felsőkabátján a megkülönböztető jelvényt, de melege lett és a kabátot a strázsákra ledobta, így találták sárga csillag nélkül az ellenőrzés során, a rendőri bünte-

HUNGARIA filmszínház. Hatalmas sikerű magyar film: Futótűz. Főszereplők: Csontos Gyula, Szabó Ilonka, Vaszary Piri és Szilassy László. Előadások: 5 és 7 órakor.

APOLLO filmszínház. Ma bemutató! Bulla Elma, Bihary József, Simor Erzsé, Patáky Jenő, Meggyasszay Vilma és Fáy Béla főszereplőkkel. NEMES RÓZSA. Izgalmas meséjű magyar filmremek!

legne szokásba hozni és általában tenni a magyar nép szép magyaros köszönetét, melyet ő használ, de amelyet a középosztály tagjai elhanyagáltak. Csak a műveit közönségnek kell magyaros köszönetet tanulni, mert a fajú, a kisváros lakosa ma is tud magyarul, takarosan és kifejezően köszöneti.

Tizenkét kitüntetés van a Dóczi gimnázium érettségizett növendékei között

Nagyszerű eredménnyel zárult a Dóczi gimnázium VIII. osztályának érettségi vizsgája, mely öt napig tartott. Elnök volt D. dr. Kállay Kálmán egyetemi professzor, kormánybiztos; Besse Gyula Turkevel gimnáziumi igazgató. Osztályfőnök dr. Juhász Géza. A kimagaslóan szép eredményről mi sem tanúskodik jobban, mint az, hogy a megrovidított iskolai év ellenére is 12 leány érettségizett kitüntetéssel és pedagógusok: Berégi Edit, Daday Éva, Feldmayer Éva, Horváth Katalin, Kiss Éva, Kiss Márta, Némethy Irén, Ördög Éva Papp, Adrienne, Polyk Edit Sipos Klára, Tóth Eglantine.

Ágylepedővel felakasztotta magát az ablak rácsára...

Fiatalkorú öngyilkossága a Werbőczy utcán. A debreceni rendőrséget telefonon értesítették, hogy egy 17 éves fiatalkorú fiú Werbőczy-utcai lakásán öngyilkosságot követett el. Ágylepedőjével az ablak rácsára felakasztotta magát és mire rátaláltak és levágták, már halott volt. A rendőrségtől bizottság szállt

Autógázolás az Arany Bika előtt

Hétfőn délelben az Arany Bika előtt egy gépkocsi elütötte Társi Sándor 32 éves szobafestőt, Csokonai-utca 45. szám alatti lakost, aki kerékpárral haladt a Csapó-utcaról a Ferenc József-útra. A gépkocsi a Nagytemplom irányában haladt és mikor észrevette a Csapó-utca felől hirtelen kiforduló kerékpárost, a kocsivezető nyomban fékezett, de már nem tudta megakadályozni az összeütközést. A gépkocsi sárhányója elkapta a kerékpárt, Társi Sándor lezuhant az összeütközés következtében az úttestre; bordatörést és fejsérülést szenvedett. Ertesítették a mentőket, akik Társi Sándort kiszállították a sebészeti klinikára. A gázolás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Internáltak két zsidó nőt sárga csillag nem viselése miatt

A debreceni rendőrség büntető bírója a mult hét folyamán sárga csillag nem viselése miatt 20-20 napi elzárásra ítélte el Harstein Katalin és Klein Sára forrászón zsidó lányokat, mert a kötelezően előírt megkülönböztető jelvényt nem viselték. A rendőrbíró Utanakkor internálási javaslatot is tett. A két elítélt most töltötte ki a 20 napos elzárást és mindkettőjüket büntetésük kitöltése után internálták. Fröhlinger Mihály fuvaros, Simonffy-utca 30. szám alatti lakos, aki viselte ugyan felsőkabátján a megkülönböztető jelvényt, de melege lett és a kabátot a strázsákra ledobta, így találták sárga csillag nélkül az ellenőrzés során, a rendőri bünte-

Más köszönetmódokra pedig nincs szükség, sem testületi, sem hírfelkezesi, sem más köszönetekre. Legfeljebb azok maradhatnak meg, amelyeknek már történelmi múltjuk van, melyeket valamely testület tagjai egymás között használnak, mint amilyen a bányászok Szerencse fel köszönete.

Tizenkét kitüntetés van a Dóczi gimnázium érettségizett növendékei között

Jelesek Atonyi Éva, Dikó Klára, Magori Katalin, Kis Edit, Szombathy Ilona. Jók: Barna Éva, Bartha Éva, Bojtor Margit, Borsos Olga, Gyökös Klára, Horváth Erzsébet, Jándy Klári, Jordán Róza, Keresztes Éva, Kiss Antónia és Melinda, Kovacs Anna, Mező Piroksa, Oláh Katalin, Somlyay Éva, Széchy Agnes, Szücs Erzsébet, Tóth Ilona, Vajda Mária. Elégséges: Báthy Julianna, Bumbera Éva, Dobi Kata, Domokos Kata, Erdei Margit, Guth Margit, Kúrthy Edit, Nánássy Kata, Papp Jolán, Szabó Erzsébet, Szilágyi Erzsébet, V. Farsagó Ilona, Zolyomi Elvira.

Ágylepedővel felakasztotta magát az ablak rácsára...

Fiatalkorú öngyilkossága a Werbőczy utcán. A debreceni rendőrséget telefonon értesítették, hogy egy 17 éves fiatalkorú fiú Werbőczy-utcai lakásán öngyilkosságot követett el. Ágylepedőjével az ablak rácsára felakasztotta magát és mire rátaláltak és levágták, már halott volt. A rendőrségtől bizottság szállt

Autógázolás az Arany Bika előtt

Hétfőn délelben az Arany Bika előtt egy gépkocsi elütötte Társi Sándor 32 éves szobafestőt, Csokonai-utca 45. szám alatti lakost, aki kerékpárral haladt a Csapó-utcaról a Ferenc József-útra. A gépkocsi a Nagytemplom irányában haladt és mikor észrevette a Csapó-utca felől hirtelen kiforduló kerékpárost, a kocsivezető nyomban fékezett, de már nem tudta megakadályozni az összeütközést. A gépkocsi sárhányója elkapta a kerékpárt, Társi Sándor lezuhant az összeütközés következtében az úttestre; bordatörést és fejsérülést szenvedett. Ertesítették a mentőket, akik Társi Sándort kiszállították a sebészeti klinikára. A gázolás ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

Internáltak két zsidó nőt sárga csillag nem viselése miatt

A debreceni rendőrség büntető bírója a mult hét folyamán sárga csillag nem viselése miatt 20-20 napi elzárásra ítélte el Harstein Katalin és Klein Sára forrászón zsidó lányokat, mert a kötelezően előírt megkülönböztető jelvényt nem viselték. A rendőrbíró Utanakkor internálási javaslatot is tett. A két elítélt most töltötte ki a 20 napos elzárást és mindkettőjüket büntetésük kitöltése után internálták. Fröhlinger Mihály fuvaros, Simonffy-utca 30. szám alatti lakos, aki viselte ugyan felsőkabátján a megkülönböztető jelvényt, de melege lett és a kabátot a strázsákra ledobta, így találták sárga csillag nélkül az ellenőrzés során, a rendőri bünte-

Vigszínház mozgó. Ma 5 és 7 órakor először a hősiesség, az önfeláldozás, a feszült izgalom, az igazi szerelem filmje: Titkos parancs. Fősz.: Viktor de Kowa, Paul Hartmann. FLOX és IRISZ. élől virágok tővenként 80 fillér Domokos Lajos utca 6. szám.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos főispán üdvözlése a Tűzharcos Szövetségben

Bessenyei főispán beszédéből: „A végső győzelem a tengelyé és meg lesz a szabad, független Magyarország” — „A vezetők változhatnak, de az út, melyen a nemzetnek haladnia kell, nem változhat”

Vasárnap délelőtt egybegyűltek a Magyar Tűzharcos Szövetség debreceni főosztályának tagjai **Diószeghy Dezső** ny. ezredes, ügyvezető elnök vezetése alatt, hogy üdvözlőjként a főosztály elnökét, vitéz dr. Bessenyei Lajost, aki mint a város főispánja vállalta a munkát a boldog jövő kiépítésében. Egyenruhás tűzharcosok sorfala várta vitéz dr. Bessenyei Lajos főispánt, aki a tűzharcosok ügyvezető elnöke, **Diószeghy Dezső** ny. ezredes a következő szavakkal köszöntött:

A tűzharcosok ügy. elnökének üdvözlő beszéde

Nemzetes Főispán Úr! Kedves Bajtársak! Az adott magyar szó becsülete és a megmaradás vagy megsemmisülés felismerése hazánk kormányzatának teljes alakítását eredményezte. Ezen alakítás hozta magával városunk legelső irányító munkakörének személyi változását is.

Az államvezetési kormányzat Kormányzó Urunk legmagasabb jóváhagyásával Tégedet talált, nemzetes urunk, Debrecenben legalkalmasabbnak az éharcosra. Mi, a Te tűzharcos bajtársaid tudjuk legjobban elbírálni és méltányolni, hogy magas kitüntető megbízással mennyire az összesség javát szolgálja. Izig-vegrig magyar katonai jellemtulajdonságaid egyéni érdekeidet mindenkor a közös nagy nemzeti céloknak alárendelni és áldozatot hozni tudó adottságod, megközelíthetetlen, mindenekeftt álló puritánságod, az igazságot kimondani merő sziklaszilárd fanatizmusod azok a tulajdonságok, amelyeket mi, tűzharcosok, közel hétféle elnökséged alatt megismertünk.

Most, amidőn a mi bajtársi körünkben a súlyos és nehéz, szinte emberfeletti kötelességérzet és felsőbb parancs a mindennapi életünkben kiszólít, engedd meg nekünk, bajtársaidnak, hogy kifejezésre hozzuk Neked a mi tántoríthatatlan, megalkuvást nem ismerő, becsületes magyar katonai hűségünket a hozzáadással, hogy fajtánk és hazánk javát szolgáló minden rendelkezésed végrehajtására mi, debreceni tűzharcosok készen állunk.

A magyarok Uristennek bőséges áldását kérjük az új működésedre:

Bessenyei főispán válasza

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után vitéz dr. Bessenyei Lajos főispán a következőkben válaszolt:

Hálásan köszönöm az üdvözlő szavakat — mondta —, az a kép azonban, amit rólam festett bajtársam, bizonyára túlzás. En most is csak azt mondhatom, amit beiktatásom alkalmával mondtam. Debrecen politikai, anyagi és kereskedelmi viszonyaiban csak tölem jelentékeny változást várni túlzott reménykedés lenne. **En első munkásként jöttem és az is akarok lenni, dolgozni akarok, de mellém kell állni minden hasonló gondolkozási és világnézeti magyarnak és így dolgozva együtt, meg tudjuk teremteni a változásokat, melyet kívánunk. De enélkül nem lehet.**

Ebben a kedves körben, ahol mindig otthon éreztem magamat, bizalmasan is beszélhetünk. Kinevezésem alkalmából engem sokan üdvözöltek, sok tehát látszólag barátom, de tudom, hogy vannak ellenségeim is. Nem ellenfeleim, hanem ellenségeim. Hivatalba lépésem első napján levélben közölte valaki velem, hogy egyik magasrangú városi tisztviselő jelentette ki, amikor kinevezésemről értesült: Jól bevásárolt a város ezzel

a főispánnal. Hiszen ez egy iparos-családból származó ember, aki fontos ruhában járt tanítani gimnáziumi tanár korában, aki ellentétben volt Baltázár püspöknek. Tehát azt kifogásolta, hogy alacsony származású vagyok, szegény vagyok és ki merem mondani a véle, ményeimet. En pedig, kedves bajtársaim, büszke vagyok arra, hogy iparos szülőktől származom. Ha Magyarország vezető férfiai közül félre kellene állítani azokat, akik alacsony sorsból származnak, akkor nagyon kevesen maradnának.

Túl vagyunk azon a koron, mikor azt nézik a főispáni kinevezésnél, ki a báró, ki a gróf. Elég hiba volt, hogy volt olyan korok, amikor ezeket predestinálták erre az állásra. Hát igenis, én iparos szülőktől származom és a huszas évek elején bizony fontos ruhában jártam tanítani. Az is igaz, hogy amikor heten megalapítottuk a jobboldali pártot, mindjárt egyik vezérékémérem 1920-ban fejelem kaptam Baltázár püspöktől. En azonban most is jó érzésekkel gondolok vissza arra, hogy mint fiatal tanár egy hatalmas püspökkel meg merem vitetni a harcom a magam igazáért.

Hozhatott volna azonban az illető úr egy kifogást ellenem fel, amit magam is érek. Hatvanöt éves multam és tudjátok bajtársaim, hogy a hatvanon túl már minden megér napot ajándéknak tartják. De én először is katonának érzem magam, ha nincs is egyenruha rajtam. Ha tölem azt kívánják, hogy itt legyenek, akkor arra nem mondhatok mást katonás rövidséggel, mint azt, hogy **igenis**.

Utalt beszédében a főispán arra, hogy Debrecenben a jobboldali gondolat jegyében indított harnak ő is résztvevője volt. Most — tíz év után — úgy érzé magát mint Toldi, aki már a sírját ásta, de mégis elment újra a küzdelembe, mikor hírül vette, hogy a magyar becsületért kell síkra szállni.

Nem vettem figyelembe életkoromat — mondotta —, amikor elvállaltam megbízatásomat, a kötelesség szavára hallgattam. Nem tudom meddig maradok ezen a poszton, lehet egy hónapig, lehet egy évig, de azt tudom, hogy a közös úton maradok, az egyetlen úton, mert minden más út a nemzet számára a halálba vezet. **A vezetők változhatnak, de az út, amelyen a nemzetnek haladnia kell, nem változhat. A végső győzelem a tengelyé és meg lesz a szabad, független Magyarország.**

Elmondotta a főispán, hogy három nagy egyesületnek elnöke, a tűzharcosoknak, a tanár-gyűlésnek és a Kollégiumi Diákszövetségnek. Igazgatósági tag a Hargyánál és a Csáthy Rt.-nél. A régi Csáthy könyvkereskedő cég zsidó kézre került volna, ha dr. Lindenberger prépost-plébános segítségére nem siet. megalakult a részvény-társaság és egy keresztény tőke-csoport magyar üzletet mentett meg. Jól tudják, hogy milyen jó védelmezőjeget jelent egy Hargyánál, mint a Csáthy cégénél az igazgatósági tagság. En jelentetem az érdekeltségemet a belügy-miniszternek — mondotta —, megkérdeztem, lemondjak-e? Bár ilyen lett volna minden Aladár.

Beszédét azzal fejezte be a főispán, hogy a Tűzharcos Szövetségnek nagy elfoglaltság miatt az elnöki ténykedést már nem láthatja el, de megmarad egyszerű szorgalmas, hűséges tagnak. Ezt megtanulta az első világháborúban. Ott van a legdemokratikusabb alakulat a lövészárokban, ahol mindenki bajtárs, mert egyformán forog életveszélyben az életük. Itt is meg kellene csinálni a polgári életben, hogy csak három érték

DEBRECZEN 5. OLDAL 1944. V. 9.

mérő legyen: munka, becsület és világszemlélet. Van egy álmunk az osztálytalan társadalomról, melynek egén három csillag ragyog: Isten, Haza, Munka.

Beszédét azzal végezte, hogy megköszönte a bajtársak megjelenését és utalt arra, hogy a tiszteletadás nem az embernek szól, hanem az eszménynek, melyet szolgálunk híven életünk végéig.

A tűzharcosok lelkesen ünnepték a főispánt beszéde végeztével.

Üzenetek a frontról

Polgár István zászlós a D. 980. tábori postaszámról szüleinek, testvéreinek, rokonainak és ismerőseinek, **Trostel Dezső** őrmester az M. 594. tábori postaszámról feleségének és szüleinek, **Karika Sándor** tizedes a Z. 699. tábori postaszámról nővérének, nagybátyjának és családjának, **D. Varga Imre** őrvezető az L. 513. tábori postaszámról szüleinek, testvéreinek és rokonainak **Hajdúsámsonba**, **Kiss István** karp. őrvezető a H. 472. tábori postaszámról szüleinek, a DVSC atlétáinak, a DEAC kézilabdázóinak és **Dezső** bácsinak, **Nagy Dezső** tábori lelkész-főhadnagy az M. 454. tábori postaszámról édesanyjának, nagybátyjának, Ajtay lelképásztor úrnak és családjának, **Nagy Sándor** lelkész úrnak **Tiszaföldvára** valamint összes rokonainak Debrecenbe, az M. 454. tábori postaszámról **Szabó László** szakaszvezető, **Gombos István** szakaszvezető, **Klinszky László** szakaszvezető, **Sulyok István** tizedes, **Gaál György** tizedes, **Veress István** őrvezető, **Balagh Zoltán** honvéd és **Kapdebo Pál** honvéd debreceni hozzátartozóinak, **Szűke Tibor** honvéd az A. 569. tábori postaszámról szüleinek, rokonainak és ismerőseinek, **Király Sándor** honvéd a C. 912. tábori postaszámról feleségének, kislányának és szüleinek, **Albrecht József** honvéd a C. 339. tábori postaszámról debreceni ismerőseinek, **Juhász Péter** tizedes az 513. tábori postaszámról szüleinek, testvéreinek és menyasszonyának **Józsa**ra, **Katona József** szakaszvezető szüleinek, testvéreinek és rokonainak és ismerőseinek. Az M. 278. postaszámról **Gazdag Károly** szakaszvezető szüleinek, testvéreinek és Gizikének, **Herpai Antal** őrvezető szüleinek és Iucának, **Turóci Pál** őrvezető Gizikének és a **Gazdag-családnak**, **Kun Antal** őrvezető **Nádudvaron** lakó feleségének és kislányának, **Jubikának** és szüleinek **Hajdúdorogra**, **Szentosi János** tizedes a C. 156. tábori postaszámról drága feleségének, **Kádár Mihály** honvéd a K. 371. tábori postaszámról szüleinek feleségének és két kis gyermekének, valamint a **Kádár** és **Kerékgyártó** családoknak, **Sulyok István** tizedes az M. 454. tábori postaszámról szüleinek, rokonainak és ismerőseinek, **Kukuts József** tizedes az M. 584. tábori postaszámról feleségének szüleinek és ismerőseinek, **Kiss Ferenc** honvéd új tábori postaszámról, a C. 220. t. számról szüleinek és testvéreinek, **Sári Imre** honvéd a K. 371. tábori postaszámról feleségének és a **Sáricsaládnak** **Hajdúdorogra**, **Tóth József** tizedes az M. 584. tábori postaszámról édesanyjának, menyasszonyjelöltjének és testvéreinek, **Mihálik László** őrvezető az M. 584. tábori postaszámról szüleinek testvéreinek, menyasszonyának **Balmazújvárosra**, **Burai Sándor** honvéd a P. 424. tábori postaszámról szüleinek, hugának és debreceni ismerőseinek dr. **szadai Asztalos Tibor** karp. őrvezető a B. 717. tábori postaszámról szüleinek és menyasszonyának, **Rácz Antal** honvéd rendeltetési helyéről **Hajdúszoboszlóra** szüleinek, testvéreinek és **Onódy Jucikának**, a C. 156. tábori postaszámról **Nagykovács Gergely** és **Radies László** tizedes debreceni hozzátartozóiknak **Ignác János** őrvezető az L. 513. tábori postaszámról debreceni hozzátartozóinak, **Körtvélyessy István** zászlós az M. 387. tábori postaszámról debreceni

hozzátartozóinak, **D. Varga Imre** az L. 513. tábori postaszámról hajdúsámsoni hozzátartozóinak, **Gábor Ferenc** honvéd az L. 513. tábori postaszámról debreceni hozzátartozóinak, **Tömöri József** őrvezető a D. 171. tábori postaszámról mikespécsei hozzátartozóinak ezuton küldi megnyugtató üzenetét. Az M. 154. tábori postaszámról **Gombosi István** szakaszvezető és **Kántor László** őrvezető további jó szerencsét kívának a Villanygyár csapatának, **Felscrott** bajtársak kérek az itthoniakat, ne aggódjanak értük, mert hála Istennek a legjobb egészségben vannak. Ne aggódjanak, ha postájuk késlik, vagy esetleg átmenetileg szűnetel. Azért csak szorgalmasan írjanak a bajtársaknak akik sokat gondolnak az itthoniakra és boldog viszontlátásig szerető csókjaikat küldik.

Betörők agyonlőtték egy rendőrt Pestszentlőrincen

Támadói valószínűleg Lenkey őrnagynak gyilkosai voltak

Pestszentlőrincen a Hősök-tere közelében teljesített szolgálatot **Pócsa János** rendőr. Fél 11 óra tájban revolvérféves, majd nyomban rajkiállítás halátszótt a Hősök tere felől. A kötelességet teljesítő rendőr futólépésben sietett a lövés irányába s mielőtt még odaért volna, még egy lövést hallott. A lövések a Hősök-tere szélén lévő villamosmegállónál dördültek el. Amikor odaért, legnagyobb meglepetésére vértócsában, a földön fekvő taláta rendőrtársát, **Szijaártó II. Ferenc** rendőrfőtörzsőrmestert, aki Kispesten, a 98-as 5rszobára volt beosztva.

Pócsa János nyomban kigombolta bajtársá zubbonyát s akkor látta hogy a lövések egyike pontosan Szijaártó szívét járta át. Mégis a mentőkért telefonált s a mentőorvosok, akik néhány perc múlva megerkeztek, már csak azt állapították meg, hogy a revolvérgolyó azonnali halált okozott. A meggyilkolt rendőrfőtörzsőrmester mellett, a villamos közelében több jókora csomag hevert szanaszét. A kihívott bizottság felboncolta a csomagokat s ezekben gramofont, szőnyegeket és ruhaneműket talált, amelyek nyilvánvalóan lopásból eredtek.

A rendőri bizottság nyomban megkezdte a vizsgálatot. Szijaártó II. Ferenc tegnap a késő dél-

utáni órákban Budapestet elhagyó sietett szolgálatot és a késő esti órákban tért haza pestszentlőrinceni lakására. A Hősök-terénél lévő villamosmegállónál felgyűrt a két fiatalemberre, akik hevenyében összecsomagolt bajtárakkal akartak a villamosra felszállni. Talán ismerhette a két férfit, akik minden valószínűség szerint rovtöltényűk lehettek. Leszállt tehát, hogy feljebb lépjen a csomagok rajjon nem betörőből származnak-e?

A villamos közben elment s a rendőr magára maradt a két tetséssel, akik közül az egyik revolvért használta.

A csomagban talált értékek, amint később megállapították, a pestszentlőrinceni Thökoly-út 12. számú házban lakó **Pottmann József** művezető lakásából származnak. Az eddigi feltételek szerint valószínűnek látszik, hogy a revolvérgyilkosok azonosak lehetnek azokkal a betörőkkel, akik két hónappal ezelőtt ugyancsak Pestszentlőrincen, a **Bertók Lajos** utcában törtek be **Lenkey őrnagy** lakásába s az őrnagyot aki tetlen érte őket, dulakodás közben szívenlőtték. **Szijaártó II. Ferenc** rendőrfőtörzsőrmester egyike volt a legjobban minősített rendőröknek s négy gyermek maradt utána.

Talpbőrt, lábbelit és ruhaanyagot kapnak a selyemtenyészők?

A m. kir. kormány a selyembőrt, miként az elmúlt évben, úgy a folyó évre is a következőkben állapította meg: I. osztályú gubó kg-ja 20 kg-ig 5 pengő, 20 kg felett 7.— pengő.

II. osztályú gubó kg-ja — 250 III. oszt. gubó (hulladék) 0.30 pengő **Tekintettel** azonban egyrészt arra, hogy a selyembőrt-termelés napjainkban honvédelmi szolgálatot jelent, másrészt pedig figyelemmel arra, hogy a tenyésztőknek az állandó romlásnak kitett ruháira, egyéb textil neműre és lábbelire van szükségük, a kormány **külön jutalomban** kicseréli részletesen mindazokat, akik a selyemtenyészésben való fokozottabb részvételükkel a nemzet különleges érdekeit szolgálják.

Ezért minden olyan tenyésztő, aki több I.-s osztályú gubót termel, mint az elmúlt évben, nemkülönben az új tenyészők közül azok, akik legalább 40 kg I.-s osztályú gubót termelnek jogot nyernek arra, hogy a gubóbevitelhez legközelebb eső **Hangya** üzletben a kizárólag selyemtenyészők részére kiutalható készlethőllományon egy pár cipőre, vagy eszímára való, valódi talpbőrt vásároljanak.

Azok a tenyészők, akik a fent említett talpbőrt vásárolni jogosultak, más nehezen beszerezhető **készlethőllományon** kiállítandó utalványra vásárolni lesznek jogosultak hatósági áron.

Itt említjük meg még azt is, háztulajdonos nem engedje meg lakóinak azt, hogy a házban selyembőrtet vigyék. Ma a hadianyagtermelést minden eszközzel elő kell mozdítaniunk kérjük a háztulajdonosokat arra, hogy ne állítsanak akadályt lakóik mellékeresetének és ruha-beszerezésének hatósági áron való megvásárlásában.

Az eperfaragás a tavaszi nap melegeire kibújhat, a selyempete kikeltése folyamatosan van és előreláthatólag a hennők már a tenyészéshez szükséges papi-

rokkal együtt ingyen vehető át **Nagy Sándor** Miklós utca 23. sz. és **Czuprik Mihály** téglavetőbéli **Pósa** utca 36. szám alatti selyempetenyészési felgyűjtőtől, petekikeltőtől május hó 12—15. napjain.

Hazáját védi az, aki selyembőrtenyészéssel foglalkozik!!!

Hatévés gyermeket elgázolt ismeretlen autós a Péterfia utcán

Péterfia-utca 58. számú ház előtt az uttesten ismeretlen autó elgázolta **Pálóczi István** 6 éves gyermekét; Egymalom-u. 6. szám alatti lakost.

A gyermek a Péterfia-u. páratlan oldalán haladt, amikor megpillantotta a másik oldalon haladó nevelőapját, **Lorgos János** alkalmi munkást. **At akart szaladni hozzá és miközben vigyázatlanul ment át az uttesten, egy ott robogó autós elütötte. A gyermeket combcsonttöréssel szállították a sebészeti klinikára. Sérülése husz napot túl gyógyul.**

A gázolás ügyében megindult a vizsgálat annak tisztázására, hogy terhel-e valakit gondatlanság.

Rádióműsor

Május 9. Kedd. 10.10 Hangsztr szólók. 11.10: Operettrezletek. 11.40: Sopron hatvan évvel ezelőtől. Felolvasás. 14: Cigányzene. 14.50: Szórakoztató zene. 16: Gyermekdelután. 16.30: Schubert: Ross-munda. nyitány. 17: A Magyar Légierők Kísérleti Intézetének harcos fiainál, közvetítés. 17.25: Áts Tivadar emlékgyűjtés. 18.10: Magyar hárfá — magyar lant. 18.35: A német birodalmi rádió műsorából. Népzene. 19: Rádiógyűjtés. 19.55: Halhatatlan akta. — Rádiójáték egy felvonásban. 20.25: Cigányzene. 20.55: Bosnyák Zoltán: A zsidóság Magyarországon 1867-ig. 21.10: Magyar zeneszerzők felőrája. 22: Részletek „Don Pasquale”. c. operából. 22.40: Mesterművek. — BUDAPEST II. 17.30: Művészdasági felőra

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

MAJUS 9. KEDD Magyar: Vitéz. Protestáns: Csergely. Róm. kat.: Náz. Sz. Csergely. Napkelte: 4.31. Napnyugta: 19.22. Holdkelte: 20.35. Holdnyugta: 5.31.

A riasztóügyeletes csak riadó esetén köteles a házat riasztani

MTI jelenti: A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnöksége ismételtén közli, hogy a riasztó ügyeletes csak riasztás esetén köteles a házat riasztani. Legfelsőbb, vagy zavaró repülés esetén csak azokat szabad erről értesíteni, akik azt kifejezetten kívánják.

Dr Máthé Imre egyetemi magántanár a Kormányzó Úr Ötömlesztésére a kolozsvári mezőgazdasági főiskola nyilvános rk. tanárává nevezte ki. A debreceni egyetemi növénytan intézetnek és botanikus kertnek négy éven át volt igazgatója, és a jelenleg szentesi tanácsban a botanikai oktatást mint egyetemi szakelőadó látta el. Két éven át a debreceni gazdasági akadémián működött mint a növénytan tanára.

Dr Gulyás Pál költő súlyos beteg. Dr Gulyás Pál, az ismert debreceni költő, már egy éve betegkeddik: vérszegénységben szenved. Néhány nappal ezelőtt állapota súlyosra fordult, úgy-hogy vasárnap este vértömlesztés vált szükségessé. Ezt követően hétfőn állapota javult. Kezelőorvosa: dr Törő Imre egyetemi m. tanár mindent megtesz, hogy Gulyás Pál egészségi állapotának javulását segíthesse. Felcsé, rokonai a legnagyobb gondjával, gyöngédséggel és szeretettel ápolják. Baráti köre, ismerősei sokszor felkeresik, s remélik, hogy rövid időn belül állapota lényegesen javul s egészsége helyreáll.

Hajdú vármegye törvényhatóságának kigyűjtése kedden délután lesz a vármegyeházán. — Ugyancsak délután tartják meg a közigazgatási bizottság ülését is. A megyei közgyűlést szerdán délután tartják.

Anyák napja a Kerekestelen. Szépen sikerült ünnepélyt rendezett a kerekesteleni leányiskola és nőszövetség a bombakárosultak felségélyezésére. Bányai Zoltán ker. vezető s. g. elnök vezette meg a nagy előkészítést tanuskodó énekkari gyermekkorú énekkar Bence Ferenc vezényletével. Zöld Rózsika szépen előadott szavata igen nagy tetszést nyert. Vízeli Katalin magasszínű hangú hegedűszólója igazi értéket számolt. Erős Ilona és Orbán Laci főszereplésével előadott könnyfakasztóan szép melodráma igen szép előadásban elismerést érdemel. Az ismerős bájos kis Takács Pöttyike szavata: „Anyá csak egy lehet”, nagy tapsot kapott. Kovács József lelkiját emelkedett szavakban körvonalozta az ünnep fenségét. Szűnni nem akaró taps után a gyermekkorú kánonja következett. Születés után Mészáros Margit versben ismertette a következő szöveget. A leánykor tagjai előadták „Gyere kisim, gyere” című színművet. A főszereplők: Mészáros Margit, Pincés Margit, Szeri Erzsébet, Zöld Rózsika kiváló alakítását nyújtottak. Az ünnepélyt tával, majd Tarackózi György zárószóval ért véget a legjobb hangulatban.

Láttamozták a Zsidókérdéskutató Intézet alapszabályait. A helygymintiszter a Zsidókérdéskutató Magyar Intézet alapszabályait láttamozta.

Nagy részvét mellett virágerdő között, zenével kísérték utolsó útjára Rácz Jancsít Debrecen híres cigányprimását

A debreceni köztemetőben rég nem volt annyi gyászoló közönség, mint tegnap délután Debrecen kedvencének, Rácz Jancsi cigányprimásnak a temetésén. Már a kora délutáni órákban megindultak a résztvevők száza virágcsokorral, a villamosok megcéltek orgonacsokorokkal. Most lehetett csak látni, a kiváló művészember népszerűségét és azt a nagy szeretetet, amellyel a város minden rindú és rangú polgára körülvette a magyar muzsika lelkes és nagy tudású terjesztőjét. Mintegy 4-5000 ember vett részt a kedvenc cigányprimás temetésén, aki oly sok időn keresztül vidította művészi játékával, megnyerő úri modorával nagyon sok igaz barátot szerzett, aki benne nemcsak a művészt, hanem a jóbarátot is érezte és becsülte.

Rácz Jancsi Debrecen primása volt, ezt a várost nem hagyta el, bármilyen előnyös ajánlatot is kapott, itt érezte jól magát a színtiszta magyar városban és itt szerette őt mindenki. A temetési szertartást dr. Bannas László püspöpst. plébános vezette papi segédlettel.

Éjszaka elkövetett rablások miatt rögtönítelő bíróság elé állítanak Debrecenben egy lakatossegédet és egy zsidó ügynököt

Három zsidó lakást támadtak meg és pénzt, ruháikat rabolták el.

A debreceni rendőrség sikeres nyomozást fejezett be tegnap. Elfogta Ambrus Sándor Harmas honvéd gyalogezred uca 30. szám alatti lakó lakatossegédet és Weinberger Miksa Hatvan uca 48. szám alatti lakó kereskedelmi ügynököt, akiket több rablás elkövetésével gyanúsítottak. A nyomozás során megállapították, hogy Weinberger felbujtatására Ambrus Sándor és három ismeretlen férfi elindultak, hogy a zsidóktól pénzt és ruháikat rabolják el.

Ambrusnál pisztoly volt és Weinberger útmutatása alapján mentek el Fischer Jenő Bőszörmenyi út 37. szám alatti lakó lakoskereskedő házához. Éjszaka be-másztak a kerítésen és a felriasztott családra Ambrus fegyverfogva megfélemlítette őket és kényszerítette Fischer Jenőre, hogy adjon át pénzt és ruháikat. A lakoskereskedő 200 pengőt adott át, de ezt követően Ambrus, felnyitotta a szekrényeket és néhány pernyi kutatás után 750 pengőt szedett össze. Egy barna bőröndjét Fischernek ruháival együtt elvitték meg és el távoztak. A lakoskereskedő házat napok mulva ugyancsak éjszaka ismét felkeresték, és ruháikat rabolták a családtól. Összesen 6000 pengő értékű halmi hordták el.

Kinyomozta a rendőrség azt is, hogy ugyancsak Ambrus és társa követtek el az éjszakai rablótámadást április 30-án özv. Adler Benjáminné Klein Sarolta kárára, akinek lakásáról 164 pengőt raboltak el. Ugyancsak ők másztak át május 3-án a Csokonai utca 25. számú ház ritésén éjszaka és feltörték Gelbmann Mártonné lakását, ahonnan ágyneműket, ruhákat vit-

Iparosok figyelmébe. Az OTI ez évben is megrendezi az intézetnél öregség stb. esetére biztosított 14-18 éves fiatalokúra fiú és leányfűjűség gyogyüdültetését (kéthetes). Felkérjük az iparosokat, hogy érdeklődjenek a részleteiben. Jelentkezés: Kosuth utca 21. Ipartestület elnöksége.

Hűszpengőssel gyűjtött szivarra Bogdán Sándor szalantai cigány. Mint kiderült, a cigány előzőleg együtt borozott egy szalantai gazdálkodóval, akinek ereszénye a cigánynál maradt. — A tolvaj cigányt letartóztatták.

A beszentelés után mélyen súlyított család tagjaitól kísérve ezrek és ezrek sorfalai között indult a gyászoló menet hogy utolsó útjára kísérik Rácz Jancsít. Kartársai a debreceni összes cigányzenészek vonóin felhangzott a gyászinduló melynek akordjai mellett kísérték a sírhoz, ahol ima és beszentelés után felsírt a hegedűköt: „Lehullott a reggönyárta ezüst színű levele... A muzsikáló kartársak szeméből megeredtek a könnyek és végig fájdalmas tudattól, hogy a szeretett kartárs kezéből kihullt örök re a hegedű. A mélyen síjított család és a körülállók zokozása mellett engedték le a koporsót a sírba. Ujra felsírt a hegedű, Rácz Jancsi kedvenc nótája „Kimegyek a temetőbe...”

A sírhantot valóságos virágerdő, koszorúk, csokrok százai barították be. Virágok alatt pihent Rácz Jancsi, aki oly sok virágot tudott nyújtani a magyar lélek legszebb virágait a magyar dalt és aki soha egy pillanatra sem szűnt meg rajongásig szeretni magyar dalt művelni és bátor harcossá volt a megtisztult magyar muzsikának.

Fischer Jenő lakásáról elrabolt ruháiméket megtalálták a József kir. herceg utca 19. szám alatti Juhász Albertnél, aki a zsidó egyház altisztje. A lakoskereskedő a Juhász lakásán talált ruháiméket már visszakapta, mivel bizonyították, hogy azok az ő házából rabolták. Ambrus Sándor beismerte a rablást és elismerte, hogy ők vitték a zsákmányt a zsidó altiszt lakására. Juhász Albert a rendőrség előtt elmondotta, hogy ő nem tudta azt, hogy a három nagy csomagban rablásból származó értékek vannak. Ambrus Sándor elismerte, mint a zsidó ürdögépkézeltje és így bizalommal adott helyett a csomagoknak a lakásán. Ambrus azt mondta, hogy vidéki ismerősei jöttek meg nincs szállásuk azért kér helyet rövid időre a csomagoknak. Juhász ezt a védekezést tanuval is bizonyította.

Ambrus Sándor, aki brassói születésű még nem volt büntetve büntetésre Weinberger Miksa aki költőként született, már többször volt elítélve. A debreceni törvényszék család miatt 3 hónapi fogságra, a járásbíróóság sikkasztásért 3 napra, bünpártolásért 15 napra és végül 1942-ben lopás miatt egy évi börtönrre ítélték.

A két rabló tekintettel arra, hogy bünteleményeiket előtérítés ideje alatt követtek el rögtönítelő bíróság elé kerül. Az ügyészség már megvitte a szükséges intézkedést és 48 óra belül a törvény értelmében meg kell tartani a tárgyalást. A debreceni törvényszék valószínűleg szerdán délután tárgyalja a rablók ügyét.

Egyévi börtön a „fekete lisztért”. A budapesti törvényszék Lukács-tanácsa előtt árdrágú szünelés büntetvével vádoltan állott Müller Ignác malomtulajdonos és két társa. A vád sz. rint a háromtagú társaság 13 és fél tonna lisztet vontak el a közelítés elől és értékesítették a megengedettnél magasabb áron. A törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után Müller Ignácot egyévi börtönnel és 1000 pengő vagyoni elégtéjjel megfizetésre ítélt. Az ítélet nem jogerős.

A Debreceni Református Nőszövetség május 11-én és 12-én konferenciáján D. dr. Révész Imre püspök is előadást fog tartani. A konferencia alapigéje az 51. zsoltár 12. verse: „Tiszta szívet teremt bennem, óh Isten”. Négy előadás fog elhangzani a következő címmel: 1. „Uram a töredelmes szívet Te szereted”, tartja Révész Imre püspök, 2. „Soha az engedelmes lelket meg nem vedet” címen Nagy István diakonisszaintézet lelképásztor, 3. „Ezzel a reménységgel Te hozzád óhajunk” címen Szele Paula igazgató tart előadást és végül 4. „Ké. rünk légy segítségem, könyörül. vén rajtunk” címen dr. Ferenczy Károlyné, Dr. Makkai Sándorné ref. nőszövetségi elnök összegezi a konferencia tanulságait. Az áldásosnak és nívónak ígérkező konferenciát szeretettel ajánljuk minden érdeklődő református nőtestvérünk figyelmébe és megjelentésére még nagyobb szeretettel számítunk. Mindkét nap — május 11-én és 12-én — délután öt óra-ko kezdődnek az előadások. Helyszín: a Kollégium Oratóriuma. Ref. Nőszövetség vezetőség.

Megváltozott a Tolnai Világlapja címe. A legutóbbi szám címlapján már nem szerepel a „Tolnai” szó, Tolnai Simonak a neve. A lap új címe csak ennyi: „Világlap”.

Hőhullám és hideghullám az Egyesült Államokban. Newyorkból jelenti, hogy a perzselő hőhullám a newyorki szárazlati a tengeri homokpartokra. Ez a meleg már harmadnapja rendkívül nagymértékű. Ugyanakkor a középnyugati államokban majdnem állandóan havazik. Az Egyesült Államok más részeiben a hideghullám a fagypontra alatti 26 fokig süllyesztette a hőmért. A fagyhullám dél felé lenyúlik egész Oklamláig.

Térszene. Kedvező idő esetén a honvédezenkar május hó 11-én csütörtökön délután 5-6 óráig Jakó Dező m. kir. főkapitány vezényletével a Dóry-téren tén-zenét tart. A következő műsorral: 1. Wéber: Nyitány a Büvös- vadász c. operából, 2. Grieg: I. Peer Gynt. Szvit, a) Reggeli hangulat, b) Ase halála, c) Anitra tánc, b) A hegykirály tornácában 3. Wagner: Bevonulási induló a Tannhauser c. operából, 4. a) Bartók: Este a székelyek-nél, b) Kodály: Közzene a Hány János c. daljátékból, 5. Strauss J.: Kék Duna keringő, 6. Finn lovassági induló a 30 éves háborúból, 7. Jakó: I. népdal.

Szülők figyelmébe! Simai gyorsíró és gépiró iskolába állandó beiratkozás. Piac utca 73 szám debreceni tank. kir. főig. eng. sz. 5548-1943-44.

Fűszerkiskereskedők figyelmébe! Számos telefon érdeklődésre közzéjük, hogy a hatóságok rendelkezésre bíz-closztásban az eladásra kerülő egész szemű rizs a 704.100-1943 K. M. rendelet szerint kilónkénti ára 3.60 P. — Felhívjuk az érdekl. fűszerkiskereskedők figyelmét az ár pontos betartására. Az egyesület elnöksége.

A hős leventéket bátorsági éremmel tüntetik ki. A bombakárosultak megsegítésében önfeláldozó hősiességgel dolgozó leventék sorából már eddig is több hősi halott került ki. A leventéintézmény vezetősége most elrendelte, hogy azokat a leventéket, akik a bombakárosultak megsegítésére alkalmával életüket áldozták, vagy pedig önfeláldozó magatartásuk következtében megsebesültek, előjáró parancsnokai a Bátorsági Éremmel való kitüntetésre azonnal terjeszték fel. A kitüntetési javaslatához a szemtanúkkal felvett jegyzőkönyveket és a helyszínről készült vázlatot kell mellékelni.

Betiltották Zilahy „Fatornyok” c. színművét. A Magyar Művelődés Házában tűzték műsorra Zilahy Lajos „Fatornyok” c. művét, melyet eddig a Kamara színházban játszottak. A budapesti kapitányság azonban értesítette a rendezőseget, hogy az előadás nem tartható meg.

Gyászrovat Sebián Ferenc szíjgyártómester meghalt

A debreceni iparostársadalom derék és kiváló tagja dőlt ki az élek sorából: meghalt Sebián Ferenc szíjgyártómester, életének 41 évében, Sebián Ferenc szakmájának nagyszerűen képzett művelője volt. Kartársainak is teljes bizalmát bírta, amit mutat az a tény, hogy két ízben is a szíjgyártó szakosztály elnökévé választotta, tagja volt az Ipartestület előjáróságának. Nagy buzgalommal intézte Sebián Ferenc szakosztályának ügyeit és fardhatatlan szorgalommal dolgozott műhelyében. A múlt években hosszabb időn át katonai szolgálatot teljesített, Ukrajnából betegesen tért haza. Bár egy időre visszanyerte egészségét, a kórral azonban véglegesen nem tudott megbirkózni. Két hónappal ezelőtt ágyának esett, betegsége mindinkább elhatalmasodott és vasárnap éjszaka elhunyt. Halálát hön szeretett hitvese és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése szerdán délután öt óra-ko lesz a Köztemető díszravatalozójából, a róm. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Nyil utca 127. sz. Dankó temetkezés.

Nagy Miklós MÁV fékező 35 évében elhunyt. Temetése ma délután 4 óra-ko lesz a Köztemető 2 B) ravatalozójából, Lakás: Kinizsi utca 4. Temetését Bartha vállalata végzi.

Szentmiklóssy Erzsébet 18 évében elhunyt. Temetése ma délután félöt óra-ko lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából, Lakás: Tegez utca 27. Temetését Bartha vállalata végzi.

Tóth Józsefné Rózsa Julianna, 25 évében elhunyt. Temetése szerdán délután félmég óra-ko lesz a Köztemető díszravatalozójából, Lakás: Veréb dűlő 62. sz. Temetését Bartha vállalata végzi.

Krocsik Károlyné Tóth Erzsébet 19 évében elhunyt. Temetése szerdán délután 3 óra-ko lesz a Köztemető 3 ravatalozójából, Lakás: Rujter utca 40. Temetését Bartha vállalata végzi.

Horváth Sándor nyug. MÁV fűművezető 70 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 óra-ko lesz a Köztemető díszravatalozó terméből, ref. szertartás szerint. Lakás: Dembinszki utca 30. Dankó temetkezés.

Horváth Pál szabómester, 78 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 5 óra-ko lesz a Köztemető 3 ravatalozó terméből, Lakás: Kinizsi utca 39. Dankó temetkezés.

Petrőczy Géza 25 éves korában elhunyt. Temetése Ujkenézre való hazaszállítás után kedden délután lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezés.

Béres János 23 éves korában elhunyt. Temetése Záhyba való hazaszállítás után kedden délután lesz az ottani temetőben. — Dankó temetkezés.

Halász Lajosné Terdik Eszter 52 éves korában elhunyt. Temetése szerdán félöt óra-ko lesz a 2 A) terméből, református szertartással. Gyászolják: bánatos férje, gyermekei, édesanyja, unokája és a kiterjedt rokonság. Lakásunk: Kinizsi utca 70. Csúrka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Ezúttal mondunk köszönetet mindazon rokonoknak jó barátoknak és ismerősöknek, az Egyetértés Dáradának, akik szeretett férjem s édesapám elhunytával bánatunkban részvételt voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút s virágot helyeztek. Özv. Kókás Sándorné és gyermekei.

TRENCSENY JÁNOSNÉ FEJES IRÉN
67 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 6 óra-ko lesz a 2. A) ravatalozó terméből. Gyászolják: férje, gyermekei, testvére és a rokonság.
Lakás: Péterfia-u. 41.
Gebauer rendez.

Permetezéshez alkalmas Textilszappan beszerezhető K R A Y E R festéküzletében Csapó utca 13.

Felhívás az Ipartestület elöljáróságai tagjaihoz és minden iparoshoz! Sebán Ferenc szíjgyártómester, elöljáróságunk tagja, a szakosztály elnöke, elhalálozott. Temetése szerdán, azaz 10-én délután 5 órakor lesz a központi ravatalozóból. Felkérjük az elnökséget, elöljáróság, a szakosztály és testület minden tagját, hogy a temetésen résztvevők közül jelenjenek meg. — Ipartestület elnöksége.

Gyanús cukordobálás. A miskolci rendőrség közleményt tett közzé arról, hogy tudomására jutott a legutóbbi napokban a Toronyfalja és Meggyesfalja utcákban ismeretlen tettes a házak kapuján, kerítésén át az udvarokba egy-egy szem kockacukrot dobott. A rendőrhatalomnak sikerült megtalálni több ilyen cukrot. Mivel feltehető, hogy ismeretlen egyének esetleg mérgezett kocka cukorral kívánják veszélyeztetni a keresztyény magyar gyermekek életét, vagy egészségét, a rendőrhatalom ezúton figyelmezteti a közönséget, hogy az ilyen bedobott és megtalált kockacukrot fel ne használjon és gyermekeit hasonló magatartásra oktassa. Amennyiben ilyen kockacukor került volna birtokába, azt szorgalmasan be a rendőrségen. — Egyébként a kapitányság intézkedett arról, hogy a birtokába került kockacukrokat vegyileg megvizsgálják.

Ma lesz a római katolikus ipari leányközépiskola végzett növendékeinek búcsúja. A debreceni Szent Márta római katolikus ipari leányközépiskolában az idén volt az első érettségi vizsgálat. Az intézet a távozó növendékeket ma délután 5 órai kezdettel ünnepélyes keretek között búcsúztatja. Az első ipari érettségire tett leányok Debrecen város legújabb középiskolájába bocsájtja útnak neveltjeit, hogy tudásukkal szolgálják a magyar keresztyény ipart.

A debreceni Iparosok elnöksége felkéri tagjait hogy ifj. Székely-Szilcs Sándor cserépkályhaszabó mestert, volt választmányi tagunk temetésén, f. hó 9-én, délután öt órakor a díszravatalozó teremben mennél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Elnökség.

Sütő- és molnár-iparosok figyelmébe! Felhívjuk mindazokat a sütőiparosokat, akiknél akár saját, akár más részére 50 darabot, vagy ezt meghaladó mennyiségű zsák van birtokában, hogy ennek bejelentése megszabott határidő 11-én lejár. A bejelentést a m. kir. Ipari Anyaghivatalnak, Budapest, II. ker. Fő utca 68 kell megtenni, az Ipartestületen megtekinthető minta szerint, vagy a Budapesti Közlöny 93 számában is megtalálható, Ipartestület elnöksége.

Huszonhárom fiatal Debrecenben egy angol tenyészkoca. Debrecenben nagy szerencsére látta Bene József Diószegi út 18. szám alatti lakost, akinek egy tenyészkocája huszonhárom fiatal. — A kistenyésztő örömeinek mindegyik malac életben maradt. Az anyakocánál megmaradt 13 malacot a többi pedig eladta olyanoknak, akiknél a koca nem fiatal olyan bőségesen és marad még hely az idegen malac részére is.

A kistenyésztő remek tenyészkocájának sok nézője akadott és érthető, hogy elkapták a feleszámú malacokat. Bene Józsefnek még vannak angol malacok eladók és 16 választott malacot értékesít.

Keresztyény irányítás alá kerül a Weiss Manfred ipartelep. A magyar nehézipari termelés teljes átállítása során nagy jelentőségű változás történt Magyarországon legnagyobb nehézipari vállalatnál; a Weiss Manfred Műveknél. Mától kezdve Markotay-Véls Jenő, az Allami Gépgyár volt vezérigazgatója veszi át teljes hatáskörrel a Weiss Manfred Művek vezetését és irányítását.

Be kell jelenteni a közfogyasztásra szolgáló sertéseket és zsiradékkészleteket

Juresek Béla, a közellátási miniszteri pendökkel megbízott földművelésügyi miniszter a Budapesti Közlöny vasárnapi számában megjelent két rendeletével kötelezővé tette a közfogyasztásra szolgáló sertése és zsiradékkészletek bejelentését.

Az a vármegyei és városi törvényhatóság, megyei város és község, amelynek tulajdonában, illetőleg birtokában sertézsír, hajt, zsírszalonna vagy sózott, illetőleg füstölt szalonna van, továbbá az a vállalat és üzem, úgyszintén hadiüzem, amely jó váhagyott bérhizlalási szerződés alapján 1942 január 1-től kezdve sertést hizlaltatott, valamint a felsorolt hatóságok és üzemek részére zsiradékok tároló üzem vagy vállalat a tulajdonában vagy birtokában lévő zsiradékkészleteket a május 7-i állapotnak megfelelően köteles bejelenteni a tárolás helye szerint illetékes közellátási felügyelőségnek május 13-ig ajánlott levélben.

Hasonlóképpen köteles a lakossága, illetőleg alkalmazottai vagy családtagjai ellátására jóváhagyott bérhizlalási szerződés alapján sertést hizlaltató vármegyei és városi törvényhatóság, megyei város és község, valamint hadiüzem, egyéb vállalat vagy üzem ugyanaddig az időpontig bejelenteni a tulajdonában lévő sertéseket. A bejelentés kötelessége a honvédségre és az állatorvosok Központjára nem vonatkozik.

Háború idején hat hónapig terjedhető elzárással büntethető az a vállalati vagy üzemi felelős vezető, aki a zsiradékkészleteket és sertéseket nem, vagy nem a valószínűleg megfelelően jelenti be. Az ilyen készleteket el lehet kobozni. A közellátási miniszter az elkövetett készlet értékének egyötöd részéig terjedhető jutalomban részesítheti azt, aki a kihágás felderítése körül különös érdemeket szerzett.

Szendrei Sándor ipartestületi alelnök lemondott

Az ipartestületi elnöki tanácsulása a többi tárgyszerzői pontokkal együtt tárgyalta Szendrei Sándor ipartestületi alelnök lemondó levelét, melyet az elnöki

tanács egyhangúlag tudomásul vett és ilyen javaslattal terjesztte a csütörtökön tartandó elöljárósági ülés elé.

Bombakárosultak felsegélyezése

A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége a bombakárosultak felsegélyezésére gyűjtést indított a kötelekbe tartozó tagintézetek között. E célra eddig a következő adományok érkeztek be: Fonciére Alt. Bizt. Intézet 7300 P, Adria Bizt. Társulat 4200 P, Providentia Biztosító Rt. 2800 P, Duna-Concordia Alt. Bizt. Rt. 1800 P, Magyar-Hollandi Bizt. Rt. 1500 P, Astra Bizt. Rt. 1200 P, Hazai Alt. Bizt. Rt. 1000 P, Unitas, a Phönix magyarországi elnökség, lebonyolított Rt. 1000 P, eBrlini Viktória Alt. Bizt. Rt. 400 P, Magyar Kolesonös Alk. Bizt. Társ. 400 P, Nemzetközi Baleset és Kárbizt. Rt. 300 P, Bassei Tűzkárbiztosító Társaság 200 P, Witn városi Alt. Bizt. Intézet 200 P, Viktória Tűzbizt. Rt. 100 P, Württembergi és Badeni Egyesült Bizt. Rt. 100 P. Az eddigi befizetések összege 22.500 P.

Mi újság a budapesti élelmiszer-nagyvásártelenen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a budapesti élelmiszer-nagyvásártelenen április hó 28-tól május hó 4-ig az élő- és vágottbaromfi, valamint a tojáspiacra az árak változatlanok voltak. A zöldség- és főzelékfélék piacán az apró hegyes zöldséppaprika ára 20 fillérrel, a főzőtök ára pedig 1 pengővel csökkent. A hónapos retek ára 40 fillérrel emelkedett, a sóskaé 50 fillérrel, a kalarábé ára pedig 1 pengővel. A gyümölcs piacra az alma ára 80 fillérrel emelkedett kg-kint.

Hirdetmény a tengerimoly elleni kötelező védekezéssel

A tengerimoly elszaporodása folytán a tengeri termésmunkák érhető kár elkerülése céljából a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur 512.436-1942. XI. 2. számú rendelete alapján az érdekelte gazdaközönség figyelmét a következőkre hívom fel: A tartón és a földön maradó kukoricaszárat fel kell szedni, ha az megszáradt, a helyszínen el kell égetni. Azt a tengeriszárát pedig, amelyre a gazdának, mint tulajdonosnak május hó 15-e után szüksége lesz, leveletől tisztára kell mosni és mielőbb el kell venni a területéről, hogy azt földbe ássott gödörbe kell elhelyezni és legalább fél méter vastag szalmával lefedni kell leburkolni. A homáréteget le kell bányítani.

ni a földet, ami a gödör aljaából kikerült.

Az etetés céljára szánt tengeriszárat leghevesebb feltépteni és sóssal megmártani, magában, vagy répalével rétegezve el kell venni.

Ilyen módon eltartható a tengeriszár addig, amíg az új friss takarmány etetésére alkalmassá fejlődik.

Azokban a gazdaságokban, ahol a friss tengeriszárat szabaddal és csak ideiglenesen szokás állatokkal etetni, vagy ahol nagyobb számú iga dolgozik, az etetési időszak végén a fel nem takarmányozott szármaradékok halomra kell hordani és el kell égetni.

Kerítés készítésére, tetőfedésre, valamint a mezőgazdaság körében egyéb készítmények létesítésére csak az egy évvel ezelőtti terméshiból származott tengeriszárat szabad felhasználni.

Mezőkört rendszeres hiányában átjárók építése céljából az árkok tengeriszárral betölteni nem szabad.

Ugyancsak tilalmak vonatkoznak a cirokszár és részeinek felhasználására is.

Öt ahol kerítés készítése és tetőfedésre célszerű anyag (deszka, léc, zsindely, nád, stb.) hiányban pótló anyagra van szükség, ott a tengeriszárát jobban és tartósabban lehet helyettesíteni a mindennapi bőven megteremtő napraforgószárral.

Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy a fentiekben kiemelt kár elkerülése érdekében megfontolást a tengeri terméshiból érhető nagy kár elkerülése végett ellenőriztetni fogja.

Akik a tengerimoly elleni védekezés megteremtését elmulasztják, vagy a tilalmakat megszegik az 1894. XII. t. c. 95 §-ának k.) pontjába ütköző kihalást követhet el, s a törvény értelmében pénzbüntetéssel büntetendők. — Ezenfelül a védekezést akik elmulasztják, azoknak költségére a védekezési eljárás a hatóság fogja elvégezni és szükség esetén a szabályszerűen el nem rakározott tengeri, cirokszár és azok részéből összegyűjtött készleteket el fogja égettetni.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Hirdetmény a cserebogár kötelező irtásáról

Az időjárás várható felmelegedésevel egyidejűleg kezdődött a cserebogarak tömeges rajzása is. Erről figyelemmel az erdő, kert és mezőgazdaságban a cserebogár által okozott felbecsülhetetlen károkat megelőzése céljából közli a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a városi érdekelte közönségével azt is, hogy az 1894.

XII. t. c. 90. §-a a cserebogár és pajorjának irtását kötelezővé teszi.

Minden birtokos köteles tehát úgy a bel, mint a külterületen fekvő szőlőkben, gyümölcsösökben és kertekben lévő fa- és bokrain mutatkozó cserebogarakat összegyűjteni és elpusztítani.

A cserebogarak kötelező irtását a hatóság is ellenőrizni fogja s aki a törvényben előírt kötelezettségének nem tesz eleget, az ellen a fenthivatkozott t. c. 95 §-nak k.) pontja alapján lefolytatandó kihágási eljárás iránt a

süksége intézkedéseket meg fogja tenni. A kihágás büntetése 600 P-ig terjedhető pénzbüntetés.

Ezen kívül ha az egyes birtokosok irtási kötelezettségüknek nem tesznek eleget, vagy pedig a cserebogarak nagytömegű rajzása azt szükségesé tenné, — az 1894. XII. t. c. 54. §-ában nyert felhatalmazás alapján a hatóság az érdekeltek költségére, és veszélyére a cserebogarak hatósági úton történő irtását rendel el.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

S P O R T

Fölényes győzelmet aratott a debreceni csapat

DVSC—Tisza 5:1 (2:0) Vezet: Palásti. Az első vasárnap délelőtti mérkőzésre is szép számmal gyűlekeztek a közönség a vasutas pályán s a játék kezdetére, mintegy hatezer ember ül körül a játéktérre. Pontban 11 órakor a következő összeállításban fut ki a két csapat. DVSC: Nagy—Serfőző, B. Nagy—Orosz, Nagy II., Kádás—Szabó, Zilahy, Szilágyi, Anocska, Sidlik, Tisza: Kárpáti—Pakó I., Péli—Kalocsay, Koppány, Kolozsai—Bakos, Tóth, Tihanyi, Borbély I., Fáskesti.

Az első percekben a DVSC lendül támadásba, de a szegedi védelem menti a veszélyes helyzeteket. Az erősen átázott talajon meglehetősen sokat csuszálnak a játékosok. A 7. percben Szilágyi lefut a balszélen, de Zilahy küssé megcsúszik és így mellé bombáz. A másik oldalon Tihanyi Fáskestinek ad, de a debreceni védelem tisztáz. Változatos mezőnyjáték alakul ki s meglepő, hogy a Tisza milyen sokat támad, Fáskesti révén góllhoz juthatna a szegedi csapat, de a balszélen elcsúszkál a legjobb helyzetet. A 28. percben születik a mérkőzés első gólja, Zilahy Szilágyinak ad, az Szabóhoz játszik, aki egy esel után visszaad a debreceni középposztárnak Szilágyi öt szegedi védőn átviszi a labdát és nyolc méterrel megvágja a bört, mely a hálkapufa elérel a hálóba pattan, 1:0. A gól felhossa a DVSC-t, sokat támad de komolyabb eredményt nem tud elérni. Borbély szabadrugását Nagy Mihály szépen védi. Majd Tihanyi bombáját gyönyörű védelemmel tolja ki szögletre a debreceni kapus. Változatos játék után a 43. perc újabb gólt hoz. Szilágyi Szabóhoz játszik, aki a 16-os vonalról élesen lö a kifutó Kárpáti mellett a háló jobb felső sarkába 2:0. Jelentősebb esemény már nem is történik a félidőben.

Szünet után Szilágyi elől hazaadással ment a szegedi védelem. Borbély éles fejesét pompásan védi Nagy. A 8. percben érvényes gólt lö a DVSC Zilahy révén, a játékevető Sidlik leszállása miatt nem adja meg a gólt. A 9. percben Sidlik beivelt szögletéből Szabó szép fejesel szerzi meg a harmadik debreceni gólt 3:0. Tihanyi beadását lekésik a szegedi csapatok, bajd Tóth lövése a kapufán csattan de a visszapatlanó labdát Borbély az ötösről fölé vágja. A 18. percben újabb szögletet ér el a debreceni csapat s ebből a beivelt szögletből Szilágyi fejese jut a hálóba 4:0. A szegedickek még most sem adják fel a harcot, keményebb játékba kezdenek és lelkesen játszanak, de gyenge támadásuk révén eredményt nem tudnak elérni. A közönség hangja is megjön és a DVSC most mintha szárnyakat kapna. Odaszegedi ellenfelet a kapuhoz és Szilágyi érvénytelen gólt lö, majd B. Nagy szabadrugása a sorban akad el. Sidlik csak nehezen tudják szerezni. Orosz szabadrugásából Zilahy hajszállal lö kapu mellé. Szabó egy Oroszról kapott labdával a jobbszélen lefut, hatalmas lövést küld kapura, Kárpáti a csúszós labdát nem tudja megfogni kiejti, a befutó Szilágyi pedig a hálóba lövi a bört 5:0. Tihanyi bődületes lövést Nagy remekül védi. Utána két debreceni szöglet jelzi a DVSC nagy fölényét. Szilágyi kapufának, Sidlik pedig az oldalhálónak lövi a labdát. A 37. percben Nagy II. a kifutó Tihanyva legyűtt a büntetőn belül eszik, a játékevető 11-est ítélt s a megítélt büntetőt Bakos értékesíti 5:1. Nagy II. Szabóval helvet cserél, majd

mezőnyjátékkal telik el a hátralévő pár perc.

A DVSC szép győzelmével újabb jelentős lépést tett meg a kiesés elkerülésére. Közvetlen védelme kitűnően játszott: Nagy Mihály védett minden védhető, Nagy II. fölényesen, elegánsan oldotta meg feladatát, a tihanyi visszhang után megteremtette a „Tihanyi-árványt”, ráállt árnyékként követte minden akcióját csirájában elfojtotta a nagy formában lévő szegedi középposztárt egyszerűen eltűntette a pályáról. Remekelt B. Nagy és jól játszott Serfőző is. A két fedezet: Orosz és Kádás kitűnően működött védelemben, támadásban egyaránt. A csatársorban két formában lévő játékos volt: Szilágyi és Szabó, de ez elegendő volt a nagy DVSC-győzelemhez. Szilágyi egyre jobban fejlőd s ismét jó úton van ahhoz hogy az a nagy középposztár legyen belőle, akinek elképzeltük, Szabó elpusztíthatatlan lendülete nagyszerű lövőkészsége óriási érték, őt még sokáig nem nélkülözheti a DVSC-támadó sor. Az összekötők közül Anocska volt a jobbik bár a II. félidőben már Zilahy is feljött. Sidlik formán kívül játszott. . .

A Tisza jó csapat, az I. félidőben balszerencsésük is volt, a játék második részében azonban nagyon felülkerekedett a DVSC és ebben az arányban is megérdemelten nyert. Bakos, Tihanyi, Fáskesti a csapat legjobbjai.

Az NB I-ben Ferencváros—Kínizsi 5:3, Kispeszt—Elektromos 5:1, Csepel—BESZKKT 2:2, Nagyvárad—Szolnok 3:1, Ujvidék—Salgótarján 2:1, Diósgyőr—Kolozsvar 2:1, A DVSC a tizedik helyre került, a Diósgyőr Kolozsvar legyőzésével nagyot javított a helyzetén. Ugyanakkor a Csepel és Tisza helyzete frösen romlott s a vasárnapi Szegeden lejátszásra került Tisza—Csepel mérkőzés valószínűleg ki is játszódik, melyik csapat esik ki kettőjük közül. A bajnoki sorrend a következő:

1. Nagyv.	26 21	1 4	58:26	43
2. Kol.	26 13	6 7	48:39	32
3. Ferencv.	26 14	3 9	58:37	31
4. Gamma	26 11	7 8	47:37	29
5. Szolnok	26 12	4 10	49:45	28
6. Ujvidék	26 10	7 9	49:51	27
7. Ujpest	26 10	6 10	75:54	23
8. Kispeszt	26 10	6 10	61:56	23
9. Kínizsi	26 8	10 8	45:43	22
10. DVSC	26 9	7 10	44:59	21
11. SalBTC	26 10	4 12	59:53	21
12. Diósgy.	26 9	6 11	44:53	21
13. Csepel	26 9	5 12	52:55	21
14. Tisza	26 7	6 13	43:60	20
15. Elektr.	26 8	2 16	51:72	13
16. BSZKRT	26 4	6 16	43:81	11

Az NB I-ben vasárnap Ferencváros—Szolnok, Elektromos—Gamma, Ujpest—Ujvidék, Beszkárt—Kínizsi, SALBTC—Debrecen, DIMÁVAG—Nagyvárad, Kolozsvar—Kispeszt, Tisza—Csepel mérkőzések lesznek.

A DVSC-nek négy mérkőzése van hátra: SALBTC Salgótarjánban, Ujpest Debrecenben, Elektromos Budapestben és Kolozsvari AC Debrecenben. Ha a négy mérkőzésből négy pontot szerez a debreceni csapat, már nem eshet ki. Az ellenlábások közül a Csepelnek a Tisza és Ujpest idegenben, SALBTC és Elektromos odaha, a Diósgyőrnek Nagyvárad és Gamma odahaza, Ujvidék és Kispeszt idegenben lesznek.

Aldozócsütörtökön Magyar Kurpa mérkőzés játszódik a DVSC Budapest és Ferencváros ellen. Szilágyi, a hét úzenegyzőnek

